
Opory společnosti

---

*komedie o přechodu o třech
dějstvích a epilogu*

Roman Sikora

Osoby:

HENRIETA TŘEZALKOVÁ

ARCH. KRÁL

TAJEMNÍK SOUDNÝ - PAN TREESULKY

JAROUŠEK

HANIČKA

DOMOVNÍK

DOKTOROVÁ

Dvanáct slepců: MARTIN, TOMÁŠ, ROŠTA, TONDA,

MAREK, RADEK, MAXMILIÁN, BOHOUŠ, LUKÁŠ,

JOSEF, MARIAN

ČTYŘI STĚHOVÁCI

MALÝ VELKÝ MUŽ NA ZÁVĚR

I. dějství

(Na scéně byt - garsonka. Uprostřed sedí v křesle mladá, ale velmi ošklivá žena v dlouhé sukni + další oblečení. Vpravo v houpacím křesle zanedbaný muž. Občas se lehce, poněkud vrávoravě zhoupne. To když udělá nějaký pohyb. Třeba, když si nalévá do sklenice alkohol, nebo když se napije. Protože pije a je snad i notně opilý.)

HENRIETA: Celý svůj dosavadní život jsem vlastně šťastná, doktore. Myslím, že si ani nemám na co stěžovat. Prožila jsem si už spoustu krásných chvil. Třeba...*(Pauza.)* Neměl byste tolik pít, doktore. Vy si pořád myslíte, že váš život poznamenal, ale vůbec nechápu, proč byste o tom měl neustále přemýšlet. Je tady přece tolik jiných radostí. Drobných, ale radostí. Tak třeba to dnešní nedělní odpoledne. Sedíme si tady, vy a já. Vy si pochutnáváte na své slivovici, já si přemýšlím o krásách světa, o tom, co by mi svět mohl a co mi může poskytnout. A víte, že mi ten rozdíl ani trochu nevádí? Vždyť je přece nad slunce jasné, že by se člověk vždycky měl spokojit s tím, co má, a neusilovat o něco, čeho nemůže dosáhnout, a co ho proto dělá nešťastným. To nedělní odpoledne. Leckomu by se mohlo zdát, že se pekelně vleče. To je ale pouze jedna velká iluze. Protože by se taky mohlo stát, že by příšerně uteklo, že by příšerně utekl celý život v nějaké aktivitě, nebo něčem podobném, a na jeho konci by bylo úplně totéž, jako na konci života bez aktivit. Možná by byl snad ještě větší pocit zklamání. Tolik toho člověk udělal a prožil a přesto je na tom úplně stejně, jako ten, který nevykonal a neprožil nic. To musí být nepříjemný pocit, doktore.

DOKTOR: Vždycky jste byla hodné děvče, Henrieto. Vždycky jsem vás obdivoval pro vaši duševní vyrovnanost. Já jsem bohužel úplně jiný. Já sebe bohužel musím vnímat jako trosku. Mám to bohužel nejspíš v povaze.

HENRIETA: Nikdy jsem svá životní neštěstí nevnímala příliš tragicky. Kolikrát jsem se lekla, že jsem trochu lehkovážná, ale pak jsem vždycky zjistila, že to žádná lehkovážnost není, že je to obrovské smíření a soucit se světem. Podívejte! Na krmítku se nám objevila sýkorka. Jsem vždycky tak ráda, když mé krmítko nasytí nějakého toho ptáčka. *(Vstane a jde k oknu. Lehce pokulhává.)* No neboj se mě, ptáčku zpěváčku. *(Upadne jí nožní protéza. Stojí na jedné noze.)* Víte, doktore, někdy mám ovšem pochybnosti o našem státním zřízení. Socialismu. Pochybnosti o Straně. Proslýchá se, že s ní není něco v pořádku. Jsou prý i takoví, co tvrdí, že socialismus je řádem nesvobodným a nespravedlivým. Říká se jim opozice. Takové divné slovo, opozice. Kdo to jakživ slyšel? Právě nedávno za mnou přišel domovník s nějakou peticí. Byla namířena právě proti nim. Proti tomu jejich pamfletu. Jak se to jenom jmenovalo? I v novinách o tom psali.

DOKTOR:*(šeptá)* Myslíte Několik vět?

- HENRIETA: Ano, to je ono. Domovník říkal, že chtějí rozvrátit náš stát. Že jsou to kriminální živly. A asi má pravdu. Mně to o té svobodě přijde jako úplný nesmysl. Já si přece vůbec nesvobodná nepřipadám. Jdu si, kam chci. Říkám si, co chci. Chleba stojí pět korun, máslo deset, rohlík čtyřicet halířů. A víte kolik stojí chleba třeba v západním Německu? Marku padesát. A to je, jak domovník říkal, v přepočtu na naše patnáct korun. Patnáct korun. Tomu se říká útlak. Představte si, že já bych si se svým invalidním důchodem patnáct set korun měsíčně musela kupovat chleba za patnáct korun. A byt bych si tam z toho vůbec nezaplátila. Tak jsem mu tu jeho petici podepsala. Stejně se ale o naše zřízení trochu bojím. Víte, když už náš průmysl neumí vyrobit ani spolehlivou nožní protězu...
- DOKTOR: Mlčte, prosím vás, Henrieto. Moc o věcech přemýšlíte. Já na Komunistické straně nevidím vůbec nic špatného.
- HENRIETA: Já přece taky ne. Vždyť takové možnosti, jaké nám dává socialismus, v kapitalismu určitě nemají. Právo na práci. Právo na vzdělání. Právo na lékařskou péči. A to všechno úplně bezplatně. Vždyť se postaral o mé krásné dětství, na které teď můžu aspoň vzpomínat. A ty vzpomínky mě docela uspokojují, protože vím, že můj život prošel už mnoha šťastnými chvílemi. Třeba... *(Pauza.)* Třeba si vzpomínám, jak jsem byla s otcem v prvomájovém průvodu. Taková sláva. Smála jsem se. Byla jsem šťastná. Mávala jsem ze všech sil. Vzduch byl prosycen šustěním mávátek. A já křičela z plných plic: "Ať žije první máj! Hurá!"
- DOKTOR: Ano, takové chvíle se v paměti dítěte uchovávají dlouhou dobu. Prvomájové demonstrace, vojenské přehlídky. To jsou krásné věci. Jenom jedno jim nedokážu odpustit. Že mě zbavili mé lékařské praxe, přestože jste se mě tak upřímně zastávala.
- HENRIETA: A zastala bych se vás zase, doktore. Každý občas v životě uděláme nějakou tu chybu. Bohužel za ně musíme ještě pořád platit. Vy například teď musíte pracovat v kotelně. Ale brzy se to změní, jak všichni říkají. Brzy přejdeme do rozvinutější fáze. A i společnost se brzy naučí odpouštět a být laskavá. Vždyť já sama se už cítím být skoro vyspělá k tomuhle přechodu. Když se například můj otec zabil v autě, byla to pro mě opravdu rána, ale odpustila jsem mu. Lidi prostě dělají chyby.
- DOKTOR: Byly to krásné časy, kdy jsem byl skoro vaším rodinným lékařem. Váš otec mě důvěrně znal, vaše matka mě důvěrně znala, vy jste mě měla ráda...
- HENRIETA *(dotčeně šermuje protézou)*: Ale co to říkáte, doktore?! Já vás přece mám pořád ráda!
- DOKTOR: Někdy si říkám, proč tomu tak je. Správně byste mě měla nenávidět. Měla byste každý den mého života proměňovat v peklo. A taky proměňujete. Já vím, že neúmyslně, Henrieto.

Ale už fakt, že vás, živou výčitku svědomí, mám pořád na očích...

HENRIETA: Doktore, vždycky jsem věděla, že žít tady v jednom bytě se mnou, musí být pro vás těžké. Ale vždycky jsem si říkala, že víte, co děláte. Nikdy jsem vás kvůli ničemu neobviňovala a nikdy vám nebudu mít nic za zlé.

DOKTOR: Já vím, Henrieto, ale nemůžu odejít. Po tom, co vaše matka vykřácela při úrazu na pásové pile, vás přece nemůžu opustit. Jsem teď už poslední, kdo vám zůstal.

HENRIETA: Máte pravdu, má matka byla žena z lidu. In memoriam vyznamenaná Řádem socialistické práce. I když se vyskytly hlasy, že si úraz zavinila sama. Taková pila má být ale přece bezpečná. *(Šeptá.)* Víte, doktore, že jsem se nedávno doslechla, že tam...

DOKTOR: Kde?

HENRIETA: No tam.

DOKTOR: Myslíte tam? V Moskvě?

HENRIETA: Ne, myslím na druhé straně, na Západě...

DOKTOR: Aha, rozumím, jen tiše. Mám totiž pocit, že nás poslouchá sused.

HENRIETA: Proč by to dělal?

DOKTOR: To právě nevím. Ale kdo dneska něco ví? Mám někdy pocit, že se socialismem není něco...

HENRIETA: Ale doktore, Strana určitě ví, co dělá. A i když jsou nějaké nedostatky, viny minulosti, ke kterým se nakonec nedávno přiznali, měli bychom mužům v čele společnosti důvěřovat. Důvěřovat přestavbě. Víte, co píšou noviny.

DOKTOR: To je pravda.

HENRIETA: Ale doslechla jsem se, že tam...

DOKTOR: Ehm.

HENRIETA: ...jsou hospodářsky mnohem dál. Že by se tam podobný úraz, jaký potkal mou matku, vůbec stát nemohl. Že je tam všechno kontrolováno počítači. A ty všechno hlídají. Že mají mechanizaci, automatizaci, robotizaci, a že prý je u nás zatím to všechno jenom v začátcích. Proboha, proč vůbec šeptáme?

DOKTOR: Máte pravdu. Proč? Já si totiž myslím, že to všechno jsou jenom bohapusté výmysly a pomluvy rozvracečů, a pokud by to i byla pravda, pak ty jejich počítače stejně jenom odlidšťují práci.

HENRIETA: Hm. Zrovna jsem si vzpomněla na ten den, kdy jsem přišla o svou nohu. *(Nasazuje si protězu.)*

DOKTOR: Ach, nemluvte o tom, Henrieto! *(Zavravorá, tápe, nahmatá láhev, napije se. Pak chvíli s hlavou v dlaních pobíhá po místnosti jako šílený, soustavně upíjí velkými hlty z láhve a nakonec se svalí v bezvědomí do křesla.)*

HENRIETA: Proč? Vždyť i přes všechny události, které jsou nepříjemné spíš pro vás než pro mě, to byl den opravdu krásný. Byl to takový zvláštní jarní den. Ptáci zpívali, slunce svítilo a hřálo, květy kvetly, housátka plavala na rybníce a něco zvláštního bylo ve vzduchu. Jako bych předem cítila, že se v mém životě něco výrazně změní. A já za vámi ráno přišla do ordinace, vidím to jako by se to stalo včera, a povídám: "Doktore, pobolívá mě ve stehně pravé nohy", a vy jste mě podrobně vyšetřil, řekl: "To nic není", předepsal jste mi Celaskon a večer mě odvezla sanitka do nemocnice, kde mi nohu uřízli. Doktore... Ach, doktore, vy jste usnul. Zase jste se opil. *(Něžně ho přikryje dekou.)* Tak ráda bych vám pomohla. Vždyť jste skoro jako můj otec. *(Doktor se v křesle obrátí na bok. Henrieta ho pohladí. Posadí se do svého křesla. Vezme knihu. Snaží se číst. Po chvíli knihu odhodí. Vstane.)* Ubohý doktore. Okrádáte se o tolik životních radostí. O tolik krásy. I vy byste se přece mohl znovu oženit. Že vás zklamala vaše žena, když jste přišel o místo... To přece neznamená, že všechny ženy jsou stejně povrchní a bezcitné. Doktore! Doktore! Tolik bych vám chtěla pomoci. *(Opět se posadí. Vezme pletení.)* Ten krásný svetr se vám bude určitě líbit. Konfekce v obchodech je trochu nenápaditá. Tak jsem popustila uzdu fantazii. Ach! *(Odhodí pletení. Zapne televizi a posadí se.)*

TELEVIZE: Na přátelskou návštěvu k nám s delegací zavítal generální tajemník Ústředního výboru Jednotné socialistické strany Německa a prezident Německé demokratické republiky, soudruh Erich Honecker. Na letišti jej uvítal generální tajemník Ústředního výboru Komunistické strany Československa soudruh Miloš Jakeš, předseda vlády soudruh Ladislav Adamec *(Henrieta se rozpláče)*, soudruh Vasil Bil'ak, soudruh Lubomír Štrougal a zástupci pionýrů a pionýrek ze základních organizací základních škol hlavního města Prahy. Soudruzi pak projednávali situaci vzniklou kolem občanů Německé demokratické republiky přebývajících už třetí týden v prostorách velvyslanectví SRN v Praze a dožadujících se přepravy do Spolkové republiky Německo.

(Henrieta televizi vypne. Stále pláče. Jde k zrcadlu.)

HENRIETA: Řekla bych, že mi to dneska sluší. Nějaká ta vada pleti nebo asymetrie ve tváři se najde u každého. Dokonce by se dalo říct, že určitá nepravidelnost, piha, bradavička, je i hezká. Leckomu by se mohla i líbit.

(Ozve se zazvonění.)

- HENRIETA: Proboha, kdo to jen může být? V neděli k nám přece nikdo nechodí. (*K zrcadlu.*) Oči mám uplakané. (*Rychle si utírá oči kapesníkem.*) Doktore, doktore, vstávejte, máte návštěvu!
(*Doktor se zavrtí, zachrochtá a nic.*)
- HENRIETA (*se vznešeně usadí v křesle*): Je otevřeno, vstupte!
(*Vstoupí muž kolem třicítky. Nesměle se rozhlíží.*)
- HENRIETA: Pojd'te dál. Co si přejete?
- ING. MLADÝ: Slečna Třezalková?
- HENRIETA: Henrieta Třezalková.
- ING. MLADÝ: Ach, ano. Samozřejmě, Henrieta. (*Pauza.*) Promiňte...
- HENRIETA: Ale nic se přece neděje.
- ING. MLADÝ: Ano, ano. Já...
- HENRIETA (*dychtivě*): Ano? Promiňte, jen mluvte. Jsem trochu rozrušená. Víte, právě jsem žehlila, když jste zazvonil.
- ING. MLADÝ: Žehlila?
- HENRIETA: Právě jsem ale skončila. Nebojte se, nerušíte mě. (*Rozpačitě se zasměje.*) Jsem já to ale husa hloupá. Abyste mi dobře rozuměl žehlení a vůbec domácí práce mě vždycky vyvedou trochu z míry. Jsem po nich taková rozrušená. Je to taková mechanická práce a mě to vždycky tak rozruší. Rozumíte mi? Promiňte, plácám nesmysly. Vůbec jsem nežehlila. Vymyslela jsem si to. Promiňte.
- ING. MLADÝ: To jsem rád, že vás neobtěžuji. (*Pauza.*)
- HENRIETA: Ty květy jsou pro mě?
- ING. MLADÝ: Ano, ano, pro vás.
- HENRIETA: To je od vás milé. To jste ale vůbec nemusel. Opravdu překrásné.
- ING. MLADÝ: Josef Mladý, inženýr.
- HENRIETA: Velmi mě těší, pane Mladý. Ani nevíte, jak ráda vás poznávám. Posad'te se přece. Nestůjte mi tady. (*Pokus o veselou štěbetavost.*) Nebo mi ještě vynesete spaní.
- ING. MLADÝ: Ano, promiňte.
- HENRIETA: A neomlouvejte se přece pořád. Vemte si třeba židli od stolu a posad'te se. Jen se nestyd'te.
- ING. MLADÝ: Promiňte mi, že se ptám, ale kdo je tento pán?
- HENRIETA: Nic si z něho nedělejte. To je doktor Valtr, starý rodinný přítel. Jsem moc ráda, že jste přišel. Dáte si čaj? Kávu?
- ING. MLADÝ: Ne, děkuji, neobtěžujte se. Nerad bych vám přidělával práci.
- HENRIETA: Ale to vás nesmí ani napadnout. Opravdu nic nechcete? Nějaké občerstvení? Třeba obložené chlebičky bych vám

mohla udělat. Takový malý zákusek. Určitě si dáte obložené chlebičky. (*Jde k lednici. Ing. Mladý není z jejího zevnějšku dvakrát nadšen. A zdá se, že i nápadné pokulhávání budí jeho rozpaky.*) Včera jsem koupila šunkový salám, sardinky, slanečky. Mohla bych udělat obložené chlebičky. (*Otevře lednici. Zevnitř se vylije nějaký ten litr vody.*) A jéje, zase se nám pokazila lednice. Ale nebudu teď přece shánět opraváře. Stejně nebude dneska nikde ani noha a zítra taky ne. Možná až v úterý. A stejně přijdou až za dva týdny, možná za měsíc, takže je to vlastně jedno, že jo? Jo, ty chlebičky. A jéje, šunkový salám doktor snědl. I s rybičkami. Nemůžeme se na něho zlobit. Myslel to určitě dobře. Viděl, že je porouchaná lednice a že je třeba všechno zevnitř sníst. Jinak by se to zkazilo. Takže chlebičky asi nebudou. Co třeba chleba s marmeládou?

ING. MLADÝ: Ne, děkuji. Opravdu si se mnou nedělejte starosti.

HENRIETA: A co... co vás ke mě přivádí?

(Dlouhá napjatá pauza.)

ING. MLADÝ: Už dlouho...

HENRIETA (*dychtivě*): Ano?

ING. MLADÝ: Nesmíte se na mě zlobit, ale když jsem vás poprvé před několika dny uviděl, dalo by se říct, že jste ve mě vzbudila určité sympatie. Vlastně jsem si hned, když jsem vás uviděl, uvědomil, že můj život je velmi osamělý. Přišlo mi zvláštní, že mě podobné myšlenky přepadly právě při pohledu na vás, na vaši... krásu.

HENRIETA: Ale prosím vás. Vždyť sám přece vidíte, že jsem jen taková obyčejná tuctová dívka.

ING. MLADÝ: To neříkejte. Takhle se na to nemůžete dívat.

HENRIETA: To máte úplnou pravdu. Ani nevíte, jak s vámi souhlasím.

ING. MLADÝ: Ano?

HENRIETA: Ano, ano! (*A čeká na pokračování.*)

ING. MLADÝ: No a když jsem vás poprvé uviděl, zjistil jsem...

HENRIETA: Co? Promiňte.

ING. MLADÝ: Zjistil jsem, že láska na první pohled je opravdu možná. Slečno Henrieto, miluji vás.

HENRIETA (*se na něho prudce vrhne a obejmě ho*): Ach, to přece nemůžete! Tak najednou! Tak prudce! Já přece zhola nic nečekala. Mám tomu věřit? Myslíte to opravdu vážně? Až dosud o mě nikdo ani nezavadil. Mě to sice nikdy příliš nevadilo. Zvykla jsem si vidět na životě jeho dobré stránky. Těšit se z jeho drobných radostí, protože ty jediné jsou v životě důležité. A teď najednou... Jak můžete! Jak vůbec můžete! (*Pláče štěstím.*)

- ING. MLADÝ: Já.. já... Nemůžu?
- HENRIETA: Ale můžete! Můžete!
- ING. MLADÝ: Neplačte přece. Já, slečno Henrieto, já bych vás chtěl...
- (Další zvonek.)*
- HENRIETA *(se odtáhne)*: Kdo to jenom může být? Kdo to ruší v takovou chvíli? Já přece nikoho nečekám.
- (Ing. Mladý je poněkud neklidný.)*
- HENRIETA: Je otevřeno, vstupte!
- (Vstoupí další muž, poněkud starší než předchozí. Vstoupí však razantněji. Zarazí se, když spatří Henrietu. Pohledem přeměří Ing. Mladého. Pak se zhluboka nadechne a zase rázně vykročí.)*
- ARCH. KRÁL: Dobrý den, slečno Harieto. Architekt Král, Ivan Král. Promiňte, velmi se vám omlouvám, ale musíte mě vyslechnout. Vy mě musíte vyslechnout.
- HENRIETA: Dobrý den. Já nevím... Proč tak prudce? Já jsem Henrieta Třezalková.
- ARCH. KRÁL *(na chvíli se zarazí)*: Ano, samozřejmě, slečna Henrieta. Slečno Henrieto já... já musím být prudký, mé city jsou prudké. Slečno Henrieto, znáte přece nás umělce.
- HENRIETA: Umělce?
- ARCH. KRÁL: Ano, umělce. Prosím. *(Předá jí kytici růží.)*
- HENRIETA: Ale já... Vždyť se zruinujete. Květiny jsou dneska tak drahé.
- ARCH. KRÁL: Slečno Henrieto, staňte se...
- (Další zvonek.)*
- HENRIETA *(vyskočí)*: Zase někdo? Tedy, pánové, já vůbec nechápu... Vstupte! Je otevřeno.
- (Vstoupí ekonomický náměstek Soudný. Nese obrovskou kytici růží.)*
- TAJ. SOUDNÝ *(se rozhlédne, zpozoruje dva konkurenty, ostře si je změří pohledem)*: Dobrý den. Dovolte, abych se představil. Jiří Soudný, ekonomický náměstek Městského výboru Strany.
- (Ostatní dva pánové se mírně ošívají.)*
- HENRIETA: Henrieta Třezalková, velmi mě těší.
- TAJ. SOUDNÝ: Henrieta?
- HENRIETA: Ano, Henrieta.
- TAJ. SOUDNÝ: Ano, samozřejmě, Henrieta. Zde jsem si dovolil vám přinést tuto kytici.
- HENRIETA: Ale to jste nemusel! Vždyť je to drahé! Taková nádhera. Vždyť se to ke mě ani nehodí

ARCH. KRÁL: Jenom neříkejte, slečno Henrieto. Myslím, že uprostřed těch růží jste překrásná.

HENRIETA: Děkuju.

TAJ. SOUDNÝ: Mohu se na něco zeptat?

HENRIETA: Samozřejmě, jen se klidně ptejte.

TAJ. SOUDNÝ: Smím vědět, kdo jsou tito tři pánové?

(Pánové naznačují, že není nutno je představovat. Jsou však nepochopeni.)

HENRIETA: Ach, ano, promiňte, úplně jsem vás zapoměla představit. Tamto je doktor Valtr. Starý rodinný přítel. Trochu se opil. Toto je inženýr Ivan Mladý a architekt Josef Král. *(Pánové se zavrtí.)* Co to plácám. Správně, pánové. Pan Josef Mladý a pan Ivan Král. Tak, teď je to správně.

TAJ. SOUDNÝ: A smím se zeptat, co zde dělají?

HENRIETA: Ale totéž co vy, pane Soudný. Milují mě a přišli mě požádat o ruku. Že je to tak, pánové?

(Pánové se přihlouple usmívají a přikyvují.)

Vlastně ani nevím, co zde dělají, že ano. Je toho dneska na mě nějak moc.

TAJ. SOUDNÝ: Pochopitelně. Vy...

HENRIETA: Ano?

TAJ. SOUDNÝ: Co ano?

HENRIETA: Chtěl jste něco říct.

TAJ. SOUDNÝ: Pochopitelně. Jen jsem tak nějak rozladěn přítomností těchto dvou pánů. Chápejte, nejsem tak nějak zvyklý takhle zveřejňovat své... city.

HENRIETA: Ano, ano, to chápu. Abych pravdu řekla, nedočkavostí celá hořím. Víte, do dnešního dne bych něco takového vůbec nečekala. Ale teď mi to připadá i tak nějak přirozené... Každá žena si přece zaslouží trochu toho dvoření, známky zájmu z více stran. Nebo ne?

ARCH. KRÁL: To máte naprostou pravdu, slečno Henrieto.

ING. MLADÝ: Opravdu, naprostou pravdu.

TAJ. SOUDNÝ: Já... Chtěl bych vám říct, že od jisté delší doby jste středem mého zájmu. Já... Promiňte, mé... city se tak těžko vyjadřují slovy. Jsem přece jen spíš matematik, ekonom, vedoucí stranický kádr. Mé... city ale dřímají tady *(ukáže na svou hrud')* a uvidět je může jenom osoba, které nejsou lhostejné. Doufám, že vy...

HENRIETA: Máte pravdu, vidím je! Mám pocit, že vám hledím až na dno duše.

ARCH. KRÁL: Slečno Henrieto, pohlédněte na dno mé duše. Tam teprve zahlédnete ten pravý, horoucí cit.

HENRIETA: Ano, ano! To je krása!

TAJ. SOUDNÝ (*architektovi*): Kde pracujete, pane Králi?

ARCH. KRÁL: Co je vám do toho? To je přece moje osobní věc.

TAJ. SOUDNÝ: Však já vím, oč vám jde.

ARCH. KRÁL: A já vím, oč jde vám!

TAJ. SOUDNÝ: Však já si o vás zjistím detaily. Jste odtud z města, že?

ARCH. KRÁL (*vyděšeně*): Ne, nejsem!

HENRIETA: Ale pánové! Nehádejte se.

(Probudí se Doktor. Sáhá z křesla pro láhev. Chce si nalít, ale nedosáhne na ni. Postaví se. Je sledován ostatními pány. Doktor po chvíli prohlédne alkoholickou mlhou. Vyjeveně hledí na květy, pak na tři muže, protírá si oči. Trapné ticho.)

HENRIETA: Doktore, konečně jste se vzbudil. Takový nádherný den a já se bála, že ho celý prospíte. Představte si, tihle pánové mě přišli požádat o ruku! Pánové, omluvte ho, trochu pil. Dáte si slivovici, čaj, kávu?

ARCH. KRÁL: Ne, děkuji.

TAJ. SOUDNÝ: Já rovněž děkuji.

(Doktor zavravorá a málem upadne.)

HENRIETA (*se k němu přibelhá*): Doktore! (*Zachytí ho.*)

DOKTOR: Jsem rád, že vás vidím, pánové. Henrieta je moc hodné děvče a zaslouží si někoho, kdo by ji miloval.

(Vybuchne smíchy. Pánové se po sobě rozpačitě dívají.)

HENRIETA: Doktore, vy se smějete. Tak ráda vás zase vidím v dobré náladě.

DOKTOR: Promiňte, Henrieto. Nalijte mi sklenici. Děkuji.

(Vypije.)

(Henrieta mu pomůže posadit se do křesla. Sama pak přechází ke svému křeslu. Snaží se, co nejvíce maskovat své pokulhávání, ale bohužel jí upadne protěza.)

HENRIETA: Tak, pánové, a teď už víte všechno. Chtěla jsem to před vámi utajit. Sama sobě jsem tím připadala trochu směšná. Možná, že už to vlastně dávno víte. Ale je to teď vlastně taková zkouška. Jsem mrzák a nestydím se za to. Naopak, jsem šťastná. Teprve díky své noze jsem pochopila, co je to život. Spokojený život.

ARCH. KRÁL: Má láska k vám, slečno Henrieto, je velká. Ale... neděláte si z nás legraci? (*Pauza.*) Neděláte, já vím, že neděláte a podobné věci mi nikdy nevadily. Staňte se mou ženou.

TAJ. SOUDNÝ: Ani mě to nevadí, slečno Henrieto. Ani trochu.

ING. MLADÝ (*polkne*) Ani mě.

HENRIETA: Jsem opravdu ráda. Jste všichni opravdu laskaví a pozorní. Ale...

ARCH. KRÁL: Ale?

HENRIETA: Ale, jak bych to řekla, ne všichni jste projevili stejnou míru citu. Vy, pane inženýre, jste možná tak trochu vlažný.

ARCH. KRÁL: Ano, ano, to je na první pohled patrné.

HENRIETA: Nezlobte se na mě, ale to my ženy vycítíme, kdo nás doopravdy miluje. Vy, pane architekt, jste dokázal, že vaše láska je opravdu velká...

ARCH. KRÁL: To máte naprostou pravdu, slečno Henrieto.

HENRIETA: ..., ale ta spousta slov, kterou ji vyslovujete, mě trochu uvádí do rozpaků a já opravdu nevím, jestli je opravdu taková, jak říkáte.

ARCH. KRÁL: Ale je, je!

HENRIETA: Vy, soudruhu Soudný, jste ukázal rozhodnost, ale taky uměřenost ve svých citech. Správně vám připadalo nevhodné komentovat mnoha slovy tuhle situaci, ale taky jste pokládal za nevhodné, kdybyste neřekl nic. Správně jste váhal projevovat své city před ostatními, ale zároveň jste se jich nebál. Byl jste ve všem uměřený. Jste rozvážený a já cítím, že vy jste ten pravý. Pro vás jsem se rozhodla.

(Henrieta se mu vrhne do náruče. Soudný se poněkud ulekne toho, co právě získal. Doktor začne chrápat. Henrieta se ho snaží utišit mlaskáním. Doktor se probudí.)

TAJ. SOUDNÝ: Jsem velice potěšen, slečno Henrieto. Staňte se mou ženou. Budete se mnou šťastná. Budu vám spravovat váš majetek. Nebudete se o něj muset před nikým třást. Ekonomii dobře rozumím.

(Oba další pánové výrazně změni chování ve smyslu známého pořekadla: "Když mě zdechne prase, ať sousedovi dvě.")

ARCH. KRÁL: Slečno Henrieto, budu k vám upřímný. Stala jste se obětí podvodníka.

ING. MLADÝ: Ano, podvodníka. Nejde mu o vás. Nejde mu o lásku.

TAJ. SOUDNÝ: Mlčte!

HENRIETA: Ale pánové, co to říkáte?

ARCH. KRÁL: Jde mu jenom o váš majetek. Aby s vámi mohl emigrovat a žil z vašich miliónů za mořem. On, stranický funkcionář. Taková hanba! Utéct si z toho, co sám spískal. To já bych měl právo...

ING. MLADÝ: A já taky!

ARCH. KRÁL: Vy se do toho nepleťte!

TAJ. SOUDNÝ: Já vás oznámím!

- ARCH. KRÁL: Já vás oznámím!
- ING. MLADÝ: A já taky!
- TAJ. SOUDNÝ: To si myslíte, že vám někdo uvěří?
- ARCH. KRÁL: To si pište. Nemyslete si, že jsem tak úplně bez konexí. Že jsem tak úplně bezmocný. Projektoval jsem vilu samotnému... *(Ukazovákem ukáže vzhůru.)* Slečno Henrieto, uznejte sama, že takovému lumpovi, komunistovi...
- TAJ. SOUDNÝ: To je štvání! To je vlastizrada!
- ING. MLADÝ *(nejistě na obě strany, neví, kam by se přidal)*: Oznámíme vás!
- TAJ. SOUDNÝ: Jste komunista, příteli?
- ING. MLADÝ: Ano.
- TAJ. SOUDNÝ: Dvěma komunistům uvěří a vy půjdete sedět, protože komunista nejste.
- ING. MLADÝ *(poněkud zmaten teď vykřikne na Krále)*: Oznámíme vás!
- ARCH. KRÁL: Nejsem komunista, ale projektoval jsem vilu... *(Ukazovák opět vzhůru.)*
- ING. MLADÝ: Sama vidíte, slečno Henrieto, jací jsou to lumpové. To já chci s vámi odjet za moře. Jsem přece mladý, chci mít nějakou budoucnost. S vámi. Na vaše peníze ani nesáhnu. Chci jen s vámi, pryč odtud, a za to, jenom za to, vás budu do smrti milovat.
- (Henrieta se začne smát. Nejdřív tiše, postupně smích zesiluje. Smích plný rozpaků.)*
- ARCH. KRÁL: Nějak se nám rozpovídal, mluvka.
- HENRIETA *(se směje)*: Pánové, já ničemu nerozumím. Jaké moře? Jaké peníze? Já ničemu nerozumím. Milujete mě nebo ne? Já jsem se v tom úplně ztratila. Kvůli čemu se vlastně hádáte? Kvůli mě? Nebo je ještě něco jiného? Je ještě něco, o čem bych měla vědět a nevím?
- (Všichni tři překvapením poněkud vychladnou.)*
- ARCH. KRÁL: Zdělila jste přece obrovský majetek ve Spojených státech. Po tetičce. Všechno vám odkázala. Milióny. Pozemky. Nemovitosti.
- TAJ. SOUDNÝ: Nedávno nám to přišlo na Výbor. Už jsme vás přece informovali. Volal jsem bratranci do Prahy, aby vám a vaší rodině s vystěhováním nedělali potíže.
- ING. MLADÝ: Vy to nevíte?
- HENRIETA: Já přece nemám za mořem žádnou tetičku. Ani jsem nikdy neměla. Já nemám vůbec žádné tetičky. Žádné příbuzné. Tatínek se zabil v autě, sestra se na kole přerazila o popelnici, bratr vypadl z okna a maminka zemřela u pásové pily, hrdinka socialistické práce in memoriam. Já nemám za mořem žádné peníze. Já za moře přece nechci. Mně je tady dobře. Vám se

tady nelíbí? Myslela jsem, že žijeme ve spravedlivém řádu, který dává možnosti všem. A vy jste komunisté a...

ARCH. KRÁL: Já nejsem.

HENRIETA: Nebude se vám stýskat po vlasti? Po národu? Po vaší mateřské řeči?

(Všichni muži vytáhnou malé lístečky a hledí na ně.)

TAJ. SOUDNÝ: Vy jste tedy slečna Henrieta Třezalková? Ne Harieta?

HENRIETA: Henrieta, Henrieta, to už přece víte. To zvláštní jméno mi dal kdysi otec. Miloval francouzskou literaturu.

ARCH. KRÁL: Jste bytem Leninova dvacet sedm?

HENRIETA: Ano, ano, Leninova dvacet sedm.

ING. MLADÝ: A jste byt číslo šestnáct?

(Chvíli ticho.)

HENRIETA: To nejsem.

TAJ. SOUDNÝ: A bydlí tady dáma, která se jmenuje Harieta?

HENRIETA: To opravdu nevím. Ven vycházím málokdy. Tak rychle člověk ztratí přehled o sousedech. Pořád se mění. Opravdu nevím... Doktore! Doktore, bydlí tady v domě nějaká Harieta Třezalková?

(Doktor, který doposud vše sledoval poměrně zděšen, se chytí za hlavu a ukáže nahoru.)

TAJ. SOUDNÝ: To ovšem vypadá,...

ARCH. KRÁL: ...že ještě někdo jiný má podobně idiotské jméno.

(Pánové si postupně balí své květy a odcházejí.)

TAJ. SOUDNÝ *(důvěrně Henrietě)*: A ne abyste o tom někde vyprávěla. Byl jsem samozřejmě pověřen vyššími místy o provedení kontroly loajality občanů. A dejte si na dveře ta pitomá čísla! Poručím se.

ARCH. KRÁL: Já taky tak. Jsem taky komunista. Sbohem.

ING. MLADÝ *(chvíli nerozhodně postává, něco si bručí pod nosem)*: To jsem chtěl říct. Sbohem.

(Všichni odešli.)

DOKTOR *(a jeho těžký jazyk)*: Nebuďte smutná, Henrieto. Život vám přinese ještě hodně zlého. Mám s tím své zkušenosti. Vy koneckonců taky. *(Nalije si, napije se.)*

HENRIETA *(nalije si, napije se)*: Já vůbec nejsem smutná, doktore. To přece vidíte. Jen je mi trošku líto, že jsem tak naivně na chvíli začala žít v úplně nesmyslných představách. Těm pánům to samozřejmě nemám vůbec za zlé. Je pochopitelné, že si člověk vybírá. Aby zvolil správně. Určitě je to důležité. *(Pauza.)* Jsem ale vyděšená spíš jinou věcí. *(Šeptá.)* Nezdá se mi, že by bylo

správné, aby komunisté chtěli opustit svou vlast, kde právě na nich přece spočívá ještě hodně velkých úkolů. Vždyť přece každým dnem očekáváme příchod spravedlivého řádu. A oni chtějí tohle velké poslání opustit a navíc... Není to vlastně nezákonné? Opustit vlast? Posílit svým odchodem pozici imperialismu? Komunisté, kteří zrazují. Říkali, že kontrola loajality. Dá se tomu věřit? Nemělo by se to nahlásit, doktore?

DOKTOR: Myslíte? To bychom si, Henrieto, měli rozmyslet. Aby z toho nebyly nějaké nepříjemnosti. Každý přece děláme v životě chyby.

HENRIETA: Ale podobné chyby, doktore? Váš největší životní omyl se přece s rozvrácením republiky nedá vůbec srovnat.

DOKTOR: To máte pravdu, vůbec nedá. Když vás tak poslouchám, napadá mě, že by mi pak možná mohli vrátit mé místo lékaře. Nebylo by to úžasné?!

HENRIETA: Takže já zavolám.

DOKTOR: Ale...

HENRIETA: Ale?

DOKTOR: Žijeme si přece tak klidně, Henrieto. To by nám mohlo narušit třeba i životní styl.

HENRIETA: Chápu vás, doktore, ale i když si tady žijeme tak trochu odtržení od světa, který nás nenaplnuje, stejně si myslím, že musíme společnosti splácet některé dluhy.

DOKTOR: Ach, ano, třeba bezplatnou lékařskou péči. A je možné, že když to neoznámíme my, oznámí to náš soused. Ty zdi jsou jako papír.

HENRIETA: Takže zavolám. Doufám, že nám ještě funguje telefon. *(Vytáčí. Chvilí naslouchá. Lekne se. Prudce položí sluchátko.)*

DOKTOR: Co se stalo, Henrieto?

HENRIETA: Já... řekli, že pohřební služba.

DOKTOR: To jste si spletla číslo.

HENRIETA: Ne, nespletla. Sto padesát osm, Veřejná bezpečnost. Není to nějaké znamení? Možná, že má zase někdo umřít. Možná, že Bůh...

DOKTOR: Vždyť jste ateista, Henrieto.

HENRIETA: Máte pravdu. Marx a přece i Lenin boha přesvědčivě vyvrátili.

DOKTOR: Jenom jste se přehmátla, Henrieto. Zkuste to ještě jednou.

HENRIETA *(vytáčí, čeká, opět prudce položí sluchátko)*: Někdo si z nás dělá legraci, doktore. To jsou nechutné vtipy. Předtím pohřební služba, teď zase Smrt. Doktore, začínám mít strach.

DOKTOR: Strach. Strach mám taky, Henrieto. Člověka to někdy tak popadne, ani neví proč, a najednou má strach. Ale čeho my se

můžeme bát? Smrt může být přece normální příjmení. Jen jste zase špatně vytočila číslo.

HENRIETA: Ne, ne, vytočila jsem správné číslo. Sto padesát osm, Veřejná bezpečnost. A ona Smrt.

DOKTOR: On, Henrieto, on. Ona by byla Smrtová. Je to normální příjmení. Může se stát, že náhodou klapka přeskočí a jste se svým hovorem kdo ví kde. To se přece stává. U nás. V socialismu. Je to někdy dokonce i zábavné. Můžeme se vystavit i nebezpečí, když to neoznámíme. Jestli nás zkoušeli z loajality, jak říkáte a jak říkali taky oni, musíme to oznámit. To je přece logické. Oni na to čekají. A pak soused...

HENRIETA: Zkusím to ještě jednou. *(Vytáčí. Poslouchá. Strne.)* Já... ano, ano, Henrieta Třezalková, Leninova dvacet sedm, byt číslo devět... rozená taky Třezalková... ano, svobodná... Ročník 1962... dvacátého třetího dubna... Rodné číslo? Promiňte, nepamatuju si ho... Moc se omlouvám... Určitě. Určitě se ho naučím, ano... Můžu se podívat do občanského průkazu... Ano, ještě jednou se moc omlouvám. Děkuji... Co chci? Ach, ano, co chci, máte pravdu. Když volám, musím něco chtít. Já... Chtěla bych oznámit obtěžování... Ne, ne! To byste mě špatně pochopil. Obtěžování ve smyslu... politickém. Politické spiknutí. Možná i zrada... Velezrada? To já nevím. Možná i to. Tři pánové. Chtějí emigrovat... Ne, nejsou u mě. Ale jsou ještě v domě. O poschodí výš u slečny Hariety Třezalkové... Ne, ne u mě. Já se jmenuju Henrieta Třezalková. Ona je Harieta Třezalková... Ne, nejsme sestry... Jak o tom vím? Byli u mě... Ano, ano... Proboha ne! Já s tím nemám nic společného. Proto vám to přece oznamuju. Abych s tím neměla nic společného. Ano. Ano, rozumím. Už jedete. Mnohokrát děkuji. Ano, má povinnost... já vím. Není zač. Budu mlčet. Ano. Nashledanou. *(Položí sluchátko.)* Doktore, neudělali jsme něco špatně?

(Ozve se zvonek. Henrieta a Doktor se leknou. Doktor se vrhne do svého křesla. Dělá, že spí. Pak prudce změní názor a vlez pod postel. Henrieta se posadí a vezme knihu. Předstírá, že čte.)

HENRIETA: Vstupte, je otevřeno!

(Nesměle a poněkud vrávoravě vstoupí mladík v tmavých brýlích s kyticí žlutých růží. Zavře dveře. Rozpačitě postává. Neví, kam by se otočil. Mávne do prostoru rukou a shodí s prádelníku vázu.)

ROBERT: Promiňte.

HENRIETA: Nic se nestalo!

ROBERT: Moc mě to mrzí. Dobrý den.

HENRIETA: Dobrý den!

ROBERT: Moc se vám omlouvám.

HENRIETA: Nic se nestalo!

- ROBERT: Něco jsem rozbil, že?
- HENRIETA: Něco! Rozbil jste mou oblíbenou vázu!
- ROBERT: To je mi líto.
- HENRIETA: Nic se nestalo!
- ROBERT: Jste slečna Harieta Třezalková?
- HENRIETA: Ne! Jsem Henrieta Třezalková!
- ROBERT: Ach ano, promiňte, Henrieta Třezalková. Nechtěl jsem se vás dotknout. Ani vázu jsem nechtěl rozbít. Jsem trochu nešikovný. Odpusťte. Tady jsem si vám dovolil přinést kytici růžových růží.
- HENRIETA: Je to od vás milé, ale nenamáhejte se. Jste na špatné adrese. Ta, za kterou jste přišel bydlí o patro výš. Zdědila právě majetek v Americe a má povoleno se vystěhovat. Měl byste si pospíšet. Zájem je velký. Nápadníků mračna!
- ROBERT: Promiňte, vy tedy nejste ta slečna...
- HENRIETA: Ne, nejsem!
- ROBERT: A ta slečna, říkáte, bydlí o patro výš?
- HENRIETA: Ano.
- ROBERT: A říkáte mračna a velký zájem?
- HENRIETA: Měl byste si pospíšet nebo na vás nezbude. A běžte už!
- ROBERT: Slečno Henrieto, i když nejste ta, za kterou jsem přišel, vemte si ty růže.
- HENRIETA (*udivena*): Proč?
- ROBERT: Já... nevím. Chci vám je dát. Máte hezký hlas. Myslím, že jste laskavý člověk. Že si je zasloužíte. (*Pauza.*) Promiňte, ale musíte si pro ně přijít ke mně. Nezlobte se. Nechci vám tady zase něco rozbít. Jsem totiž slepý.
- HENRIETA: Slepý?
- ROBERT: Ano, už dlouho.
- HENRIETA: Ty růže nejsou růžové.
- ROBERT: Ne? Řekl jsem jim přece, že chci růžové růže. To je škoda. Ale stejně si je ode mě vezměte.
- HENRIETA (*přistoupí k němu a vezme si růže*): Děkuju vám, udělal jste mi opravdu velkou radost.
- ROBERT: Promiňte, že jsem vás obtěžoval. Půjdu.
- HENRIETA: Nechoďte!
- ROBERT: Prosím?
- HENRIETA: Promiňte. Nezůstanete ještě chvilku? Nedáte si čaj, kávu?

- ROBERT: Víte, slečno Henrieto, budu k vám upřímný a doufám, že to nebude znít drze nebo dokonce trapně. Kdyby šlo jenom o mě, zůstal bych.
- HENRIETA: Tak zůstaňte!
- ROBERT: Nemůžu. Promiňte. Nebuďte smutná.
- HENRIETA: Já přece nejsem smutná. Kdybyste mě znal líp, nikdy byste něco takového neřekl.
- ROBERT: Věřím vám, ale musím udělat něco, co s mým osobním štěstím skoro nesouvisí. Teď bohužel vidím, že je to s ním dokonce v rozporu. Ale život v ústavu pro nevidomé není radostný. I když se nám naše společnost snaží vyjít vstříc a poskytnout nám nezbytné.
- HENRIETA: Věřím vám, vy můj... ubohý.
- ROBERT: Proto vás prosím, nezdržujte mě od mého záměru, o kterém vám nemůžu nic říct. Je to teď pro mě opravdu těžké. Ale nedá se nic dělat. Nahledanou. Snad se ještě někde někdy uvidíme.
- HENRIETA (*ustrášeně*): Kam byste tak najednou chodil. Posad'te se přece u nás. Ta věc určitě zas tolik nespěchá. S těmi nápadníky jsem si to vymyslela. Ještě nikdo tady nebyl. Promiňte. To víte, vstala jsem levou nohou z postele, od rána se mi nic nedaří, spálila jsem se o žehličku, pokazila se mi lednička, otrávil jsem se plynem a proto jsem byla taková otrávená, chci říct příkrá... Totiž chci říct, že... že to všechno není pravda. Jenom s tou ledničkou. Odpusťte, jestli jsem se k vám chovala nepěkně. Já... Já nevím. Nechci, abyste tam šel. Může to pro vás být i nebezpečné.
- ROBERT: Slečno Henrieto, prosím vás, uklidněte se. Já... já musím...
- HENRIETA: Ano, ano, to musíte, ale ne teď. Až za chvíli. Tolik to přece zase nespěchá. Moc vás prosím.
- ROBERT (*po úvaze*): Dobře. Chvilku se zdržím. Ale pak...
- HENRIETA: Samozřejmě, pak půjdete. Jenom chvilku. Posad'te se.
(*Henrieta k němu přistaví židli a posadí ho. Posadí se do křesla proti němu. Chvíli rozpačitě mlčí.*)
- HENRIETA: Doktore, podívejte, kdo k nám přišel. Doktore, kde jste?
- ROBERT: Vy nebydlíte sama?
- HENRIETA: Ne. Ale doktor Valtr je dávný rodinný přítel. Je skoro jako můj otec. Doktore! Doktore!
(*Doktor se škrábe zpod postele.*)
- DOKTOR: Ehm, ehm... tady někde se mi ztratila pantofle. Nevíte, Henrieto, kde by mohla být? Kam jsem ji jenom dal? Už jsem ji hledal všude.
- HENRIETA: Doktore, máme přece návštěvu.

- DOKTOR: Ach ano, něco jsem už pod postelí zaslechl. Vítejte u nás.
- HENRIETA: To je doktor Valtr, starý rodinný přítel. A tohle je pan...
- ROBERT: Promiňte, Robert Vetchý, slepec.
- DOKTOR: Velice mě těší, příteli.
- HENRIETA: Doktore, ještě jste dneska nebyl na své nedělní procházce.
- DOKTOR: Ano, ano, máte pravdu, Henrieto. Úplně bych na to zapomněl. To kvůli té pantofli. Celý den ji hledám a málem bych zapomněl na svou nedělní procházku. Už jdu. Už jdu. *(Rychle se obleče a odejde.)*
- (Ticho s rozpaky. Henrieta visí Robertovi na rtech. Robert taktéž, alespoň do míry, do jaké mu to jeho stav dovoluje.)*
- HENRIETA: Nedáte si čaj nebo kávu, Roberte? Můžu vám tak říkat?
- ROBERT: Jistě, můžete, ale děkuju, nechci vám přidělovat starosti.
- HENRIETA: Ale jaképak starosti.
- ROBERT: Přesto děkuju. *(Pauza.)* Slečno Henrieto, bohužel musím už jít. I když nerad, musím. *(Zvedne se.)* Tudy ke dveřím?
- HENRIETA: Ano. Nechoďte! Nechoďte! Proboha, nechoďte! Zapřísahám vás! *(Vrhne se mu do náruče.)* Nepustím vás. Nevzdám se vás.
- ROBERT *(zaskočen)*: Slečno Henrieto... *(Zkoumavě jí rukama ohmatává tvář.)* Vy pláčete. *(Ohmatává jí tělo.)*
- HENRIETA: Co to děláte?! Nechte toho!
- ROBERT: Promiňte. Nespátřujte v tom nic... Jen si vás prohlížím. Ale je-li vám to nepříjemné...
- HENRIETA: Ne, ne, není. Jen si mě prohlédněte.
- ROBERT: Slečno Henrieto...
- HENRIETA: Ano?
- ROBERT: Vy jste...
- HENRIETA: Ano.
- ROBERT: ...mrzák.
- HENRIETA: Teď už to víte.
- ROBERT: Nezlobte se, musím jít. Musím.
- HENRIETA: Tak si běžte, vy vrahu! Vy pokrytecký mizero! Sám je slepý, ale uříznutá noha mu vadí. Takoví jste všichni. Sami slepí, chromí, debilní, ale ženy musí být všechny dokonalé, bez jediné vady. Jak já vás nenávídím!
- ROBERT: Ale slečno Henrieto, to přece není... to přece není to. Já ne kvůli tomu... To byste mi křivdila. Přece má povinnost... ta věc.
- HENRIETA: Věc! A jaká je vlastně ta vaše věc?! Velká, co?!

ROBERT: Půjdu. Mrzí mě, že si to vysvětľujete takhle. *(Otočí se a šmátrá po dveřích.)*

(Do dveří prudce vrazí Doktor a divoce, zděšeně gestikuluje. Zabouchne dveře a opře se o ně zády. Gestikulace ve smyslu: "Už jdou! Už jsou tady!" Henrieta se vzpamatuje, bleskurychle vezme ze stolu nedopitou sklenici slivovice a vychrstne její obsah na Robertův oděv.)

HENRIETA: Proboha, Doktore, vy jste ale nešika. Ukažte. Takhle přece nikam nemůžete jít. A na námluvy už vůbec ne. To víte, doktor se trochu opil a převrhnul na vás svou slivovicí. A víte jak slivovice páchne. A na námluvy, to už vůbec ne. To si musíte sundat. Já vám to vyčistím, ale bude to nějakou chvíli trvat. Zatím si sednete. Nic vám neuteče. Spěchej pomalu. S takovou byste se nahoře snažil stejně zbytečně. No tak, sundejte si to. A posaďte se. Prosím.

ROBERT: Dobře. *(Sedne si na přistavenou židli.)*
(Doktor vyděšeně poslouchá u dveří, co se děje na chodbě.)

DOKTOR: Ticho! Už jdou.

ROBERT: Kdo jde?

HENRIETA *(šeptá)*: Ale nikdo, nikdo. Dáte si čaj, kávu?

DOKTOR: Pšššt!
(Zvuky na schodech. Všichni napjatě mlčí. Zvuky utichnou.)

DOKTOR: Jsou nahoře.
(Všichni hledí nahoru. Seshora zvuky zmatku. Lustr se lehce pohupuje.)

ROBERT *(šeptá)*: Kdo tam bydlí?

HENRIETA: Slečna Harieta Třezalková. Veřejná bezpečnost zatýká její nápadníky.

(V okně se objeví hlava inženýra Mladého. Ťuká na okno.)

DOKTOR *(zpozoruje ho)*: Henrieto! *(Ukazuje.)*

ROBERT: Kdo to Ťuká na okno?

HENRIETA: Nikdo. Ptáčci. Chtějí, abych jim nasypala krmení. *(Jde k oknu a stáhne roletu.)*

ROBERT: Podivuhodné.

HENRIETA: Budou muset počkat.
(Zvenku tlumený výkřik a pád těla na dlažbu.)

ROBERT: Věděl jsem od samého začátku, kdy jsem dostal ten nápad, že tady jsou určitá rizika... Když jsem se dozvěděl, že nějaká slečna zdělila obrovský majetek v zámoří, napadlo mě, že ty zděděné peníze, určitě výsledek kapitálových čachrů, by mohly přinést i velký užitek. Daly by se využít k vylepšení našeho útulku pro nevidomé. Chtěl jsem se oženit se slečnou Harietou Třezalkovou, odjet s ní do Ameriky a podporovat

útulek špinavými penězi. Jenom proto jsem se k tomu odhodlal a jenom proto jsem dneska tady, ale jsem tady rád, protože... s vámi... Myslíte si, že jsem naivní?

HENRIETA: Ne, ne, vůbec nejste naivní.

ROBERT: Nebo dokonce hloupý?

HENRIETA: A hloupý už vůbec ne.

ROBERT: A teď, když už je celá věc ztracena... *(Pauza.)*

HENRIETA: Co teď?

ROBERT: Slečno Henrieto, miluji vás.

HENRIETA: I já vás miluju, Roberte. Jste laskavý člověk. A já, i když nejsem bohatá, slibuju, že udělám pro vaše přátele v útulku, co bude v mých silách.

ROBERT *(vyznání)*: Slečno Henrieto...

HENRIETA *(vydechne)*: Ano.

(Objetí.)

DOKTOR: Už je vedou!

(Napjaté ticho. Zvuky na schodech. Tma.)

Konec 1. dějství

II. dějství

(Tentýž byt. Henrieta a Doktor sklízají neobvyklé množství vypraného a usušeného prádla se šňůr vinoucích se celým bytem. Na šňůrách visí spodky, trenýrky, nátečníky, kalhotky, kalhoty atd. Doktor s Henrietou se střídavě vynořují v záplavě prádla.)

HENRIETA (*zpívá*): Já do lesa nepojedu,
já do lesa nepůjdu.
Kdyby na mě hajný přišel,
on by mě vzal sekeru.
Sekera je za dva zlatý
a topůrko za tolar.
Kdyby na mě hajný přišel
on by mě to všechno vzal.

DOKTOR: Ještě něco zazpívejte, Henrieto.

HENRIETA: Vy byste mě, doktore, celou uzpíval. Ale máte pravdu, dneska je den, který se musí celý prozpívat. Dneska se konečně s Robertem zasnoubíme. Mám takovou radost.

DOKTOR: Není divu, Henrieto. Není divu. Dal si s tím sice trochu na čas, ale dneska je váš slavný den.

HENRIETA (*zase zpívá*): Prší, prší, jen se leje,
kam koničci pojedeme?
Pojedeme na luka
až kukačka zakuká.
Pojedeme na luka
až kukačka zakuká.
Kukačka už zakukala,
má panenka zaplakala.
Kukačko nekukej,
má panenka neplakej.
Kukačko nekukej,
má panenka neplakej.

To je zvláštní, doktore, vybavují se mi všechny písničky z dětství. Na jiné si vůbec nevzpomenu.

DOKTOR: Není divu, Henrieto, není divu. Nikdy jste přece nezpívala. A dětství, to je právě to období her a písniček, které se vždycky vrací, když je člověk šťastný.

HENRIETA: Jsem tak ráda, že se můžete radovat se mnou, Jakoby se i vám radost usadila v srdci. Přestal jste být smutný. Přestal jste dokonce i pít.

DOKTOR: A nebylo to ani tak těžké, tady, v tomhle bytě, který je najednou plný lidského tepla. Robertovi se podařil hotový zázrak.

HENRIETA: Jenom abychom to všechno stihli včas dokončit. Robert říkal, že přijdou ve čtyři hodiny. Co já toho musím ještě stihnout.

DOKTOR: Ale nenaříkejte, Henrieto. Nedělejte, že vám to vadí.

- HENRIETA: Zase jste mě prokouknul, doktore. Před vámi nemusím zkrátka nic předstírat. Dobře víte, že práci pro Roberta a jeho přátele dělám ráda. Ještě nikdy mě nic tak... tak nenaplnovalo. Ale dneska toho mám opravdu hodně. Vaření, pečení, prádlo... Je toho opravdu hodně.
- DOKTOR (*čichá*): Necítíte nic, Henrieto?
- HENRIETA (*čichá*): Ne, doktore. Co bych měla cítit?
- DOKTOR: To se mi asi něco zdálo. Chvilku jsem měl pocit, že cítím něco jako smrad spálené gummy.
- HENRIETA: A nepálí někdo něco venku pod okny?
- DOKTOR (*se jde podívat, u okna se tajně napije*): Ne, venku se nic neděje.
- HENRIETA: Tak to se vám asi opravdu něco zdálo.
- DOKTOR: Teď jsem to chvilku cítil zas.
- HENRIETA: Doktore, nezačal jste zase s pitím?
- DOKTOR: Co vás nemá, Henrieto! Pití se jaktěživ nedotknu! Copak bych se mohl lhostejně opíjet tváří v tvář vašemu štěstí?
- HENRIETA: Stejně je to zvláštní, doktore, jak je radost nakažlivá. Celý náš život se proměnil jako mávnutím kouzelného proutku. I vy, donedávna nešťastný alkoholik, jste se celý nakazil, i když se vás moje štěstí vlastně vůbec netýká. Všechno se tady změnilo. Jakoby to tady najednou bylo takové jasnější, teplejší. Neznamená to samozřejmě, že bychom předtím nebyli spokojení, že se nám předtím nežilo dobře. Byla jsem vlastně taky šťastná. Jenom jsem už v nic nedoufala. Právě to mi dávalo takovou tu vyrovnanost. Ale teď, teď je to zase všechno jiné.
- DOKTOR: Život prochází, Henrieto, mnoha změnami. Některé jsou prudší než jiné, některé jsou šťastnější než jiné (*pochmurně*) a některé jsou úplně příšerné.
- HENRIETA: Doktore, už jste zase trdomyslný. Konečně se už toho jednou zbavte. Vždyť teď, když mě potkalo takové štěstí... Doktore, kde jste?
- DOKTOR (*se vynoří vzadu za prádlem*): Máte úplnou pravdu, Henrieto. Už toho nechám. Je mi už zas mnohem líp.
- HENRIETA: Robert říkal, že dnes přivede své nejlepší přátele. Bude to největší oslava, jakou jsem kdy zažila. Dá sice hodně práce připravit pro tolik lidí večeři a občerstvení, ale člověk se zasnuhuje jenom jednou za život.
- DOKTOR: Jsou lidé, kteří se zasnuhují i víckrát.
- HENRIETA: To se mi bohužel stát... Vlastně je to pravda. Proč by se člověk musel zasnoubit jenom jednou? V každém případě poprvé je poprvé a příprava by se neměla odbýt. (*Upadne jí protěza. Ihned se dá do jejího opětovného upevňování.*) Vařím hovězí

polévku s játrovými knedlíčky, doufám, že se mi knedlíčky povedou, že jim bude chutnat. Jako moučník jsem upekla jablkový koláč, ten moc nevypadá, ale chutná docela dobře. A Robertovi přátelé, jak říkal, přece všichni nevidí. My ho jíst nemusíme. Mám taky zaděláno na bramborový salát, jenom ještě ukvedlám majonézu a, představte si, poprvé v životě pečou krůtu. Na tuhle slavnost praskl skoro celý můj invalidní důchod. Proboha, krůta!

(Odskáče po jedné noze do záplavy prádla.)

- DOKTOR: Prvně jsem, Henrieto, říkal, že tady něco...
- HENRIETA: Au! Jau, jau, jau, jau...
- DOKTOR: Probůh, co je vám?!
- HENRIETA: Doktore, pomozte!
- DOKTOR: Už běžím! *(Zamotá se do prádla.)* Kruci! Zasrané...
- HENRIETA: Doktore!
- DOKTOR: Promiňte, jen mi to tak ulítlo.
- HENRIETA: Ale ne, pomozte. Já husa hloupá, ta krůta je úplně připálená.
- (Ze záplavy prádla se valí čpavý dým.)*
- V tom návalu práce jsem na ni úplně zapomněla.
- DOKTOR: Henrieto, vždyť jste se spálila.
- HENRIETA: Spálila. Ale ta krůta... Co mám proboha dělat?
- DOKTOR: Vytáhněte ji z trouby.
- HENRIETA: Pálí to.
- DOKTOR: Au! Použijte nějaký hadr.
- HENRIETA: Ale jaký?

(Doktor strhne ze šňůry jeden kus oděvu. Vynese pekáč před prádlo. Za ním skáče Henrieta, drží se za spálenou ruku. S pekáče se vydatně kouří. Doktor ho položí na stůl. Oba se posadí ke stolu a foukají si popáleniny.)

- HENRIETA: Doktore, mě to bolí.
- DOKTOR: Mě taky, Henrieto. Počkejte, namočíme si prsty do vajíčka. Osvědčený recept mé maminky. *(Odběhne.)*

(Henrieta se zoufale dívá na spálenou krůtu. Rozpláče se. Objeví se opět Doktor. Nese dva hrnky. Podá jeden Henrietě a posadí se. Oba si máčejí popálené části ve vajíčku.)

- DOKTOR: Neplačte, Henrieto. Vždyť se toho zas tolik nestalo.
- HENRIETA: Tolik jsem se těšila, že si všichni pochutnáme na krůtě, na mé krůtě. Těšila jsem se, jak si ji všichni budou pochvalovat. A teď?
- DOKTOR: Třeba to s ní nebude tak zlé. Možná to bude stačit seškrábat. Vrazit na to trochu koření. A nikdo nic nepozná. Robertovi

přátelé jsou přece všichni nevidomí. A když se tahle malá vada nepromítne do chuti a vůně... A my to jíst nemusíme. Dáme si ten váš skvělý bramborový salát, který ještě uděláte.

HENRIETA: Mám tolik práce, Doktore. Robert mě zavaluje prací. Peru pro celý útulek. Suším pro celý útulek. Žehlím pro celý útulek. A Robert se tady objeví jen málokdy. Říká, že má hodně práce. Že to vyplývá z jeho funkcí, že je prý v útulku předsedou svazáků. Copak se dá takhle žít? Pro samé prádlo z útulku jsem zapoměla na krůtu, lednička je už tři měsíce pokažená a pořád nemůžu sehnat žádného opraváře, majonézu do salátu musím taky dělat na poslední chvíli. Nefunguje ani mixér, takže to budu muset kvedlat ve spálené ruce a teď ke všemu ještě budu muset oškrabávat krůtu, se spálenou rukou a sklízet prádlo, se spálenou rukou. Víte, co to je, stát ráno dvě hodiny frontu na maso a pak ho připálit? Běžet kupovat s umělou nohou toaletní papír pro celý útulek a zjistit, že zase není? Podruhé zas nejsou vložky, nebo není sirup a vy běháte od obchodu k obchodu, protéza vás řeže do nohy až celý zblednete bolestí a z toho, co chcete koupit, koupíte tak polovinu. Pak přijdete domů, svalíte se na postel a už se vám do ničeho nechce. To si vůbec nedokážete představit. Copak Robert nevidí, jak moc ho miluju? Jak moc chci být s ním?

DOKTOR: Henrieto, vždyť je slepý. Nemůže to vidět.

HENRIETA: Ale cítit! Může to cítit. Snažím se mu to dát najevo. Každým dotekem. Každým polibkem.

DOKTOR: Ach, Henrieto, netrapte mě. Copak tohle se dá vydržet? Vždyť je nám tak dobře, když se zavřeme do slepoty našeho štěstí. Vzpomeňte před chvílí. Vy jste zpívala. Pracovali jsme...

HENRIETA (*šeptá*): Robert se změnil, doktore. Prý je svazák, ale ve skutečnosti se spojil s těmi kriminálními živly. Neměla bych vám to říkat, ale před měsícem jsem mu našla v kapse jeden leták, vlastně petici za propuštění z vězení nějakého zločince, nějakého toho jejich vůdce, prý spisovatele. Oni jsou mu přednější než já.

DOKTOR: Tomu nevěřím. Robert?

HENRIETA: Dokonce se mě jednou snažil přesvědčovat, že žijeme ve státě teroru, nesvobody a udavačů. A že teď někdy zmlátí příslušníci Veřejné bezpečnosti nějaké děti a že prý někoho dokonce zabili. Copak se tomu dá věřit? Když si vzpomenu, že my sami jsme oznámili, když... vzpomínáte si? (*Sahá po telefonu.*)

DOKTOR: Jen mu o tom proboha neříkejte, Henrieto. Vždyť vy sama si myslíte, že jsme neudělali správnou věc. Udělali jsme to jenom proto, že jsme museli. Vždyť mi ani nevrátili práci lékaře. Ani vám nezvedli invalidní důchod. Snad nechcete Roberta...? Vždyť ho milujete!

HENRIETA (*položí telefon*): Pojd'me něco dělat. Musíme si pospíšet. Za chvíli jsou tady a my ještě nejsme hotoví. Vy uklid'te ten zbytek prádla, já si nasadím protézu, oškrábu krůtu a ukvedlám majonézu. Máte pravdu, já Roberta miluju a nedopustím, aby mu někdo ublížil. Vždyť to on mě přece poprvé v životě udělal doopravdy šťastnou. Vidíte, a my mu za to propálili jeho oblíbený nátlčník. Taková škoda. Tak do práce, doktore. Jenom žádné okolky. (*Doktor se ztratí v prádle.*) Proboha, polévka! (*Odskáče. Zezadu.*) Au!

DOKTOR: Co je vám, Henrieto!

HENRIETA: Ale nic. Zase jsem rozvařila játrové knedlíčky. Na kaši.

DOKTOR: Tak bude polévka bez knedlíčků. Nic se přece neděje. (*Doktor leze vzadu na štafle a sundává prádlo s horních šňůr.*)

HENRIETA (*přináší si mísu s vajíčky a jinými ingrediencemi a kvedlá*): Doktore, dneska je snad i osud proti nám. A k tomu ty moje pochybnosti. Představte si, nedávno jsem na schodech potkala domovníka. Vůbec mě nepozdravil. Dřív by mi dal podepsat nějakou petici, prohodil, jak si stojíme s pětiletkou a dneska... Myslíte, že může vědět o tom... tehdy... jak jsme zavolali... Bezpečnost?

DOKTOR: Domovník? Ten je přece komunista. Ten by to měl přece schvalovat.

HENRIETA: No a to si právě nejsem jistá. Všiml jste si, jak se změnila nástěnka? Dřív jsem tam viděla Velkou říjnovou revoluci, Únor, a teď tam je nějaký Tomáš Garyk Masaryk. A domovník teď nosí na hlavě takovou divnou čapku s trikolórou. Když jsem se ho zeptala, co to má, odsekl, že prý nějaký Sokol, a zabouchl přede mnou dveře. Jako bych mu najednou nebyla dost dobrá. Vyrobit majonézu kvedláním bude asi složitější než jsem čekala.

DOKTOR: Nemám vám s tím pomoci?

HENRIETA: Jenom doktore zůstaňte, kde jste. Se svou nohou, o kterou jste mě připravil, na štafle stejně nemůžu. Já už to nějak dokvedlám.

DOKTOR: Proč to říkáte, Henrieto!? Proč to jenom pořád říkáte?!

HENRIETA: Promiňte, nechtěla jsem. To ta záplava práce. Starostí.

DOKTOR (*si zase tajně přihnul*): Už je dobře. Nic se nestalo.

HENRIETA (*zlostně praští s mísou o stůl*): Krucinál, himlhergot! Já se na to...! A majonéza nebude! A už toho mám dost! Zásnuby! Taková hovadina! Žádný bramborový salát! Dostanou brambory s oblohou a ještě můžou být rádi!

DOKTOR (*padá i se štaflemi*): UÁ!

(Doktor strhne při pádu všechny šňůry s prádlem. Štafle dopadnou na stůl a převrhnou mísu s vajíčky.)

- HENRIETA: Doktore! Nestalo se vám nic?
- DOKTOR: Já... Ani nevím.
- HENRIETA: Podívejte, co jste udělal. Teď už salát opravdu nebude. A prádlo, abych prala znovu. I když jsou slepí... A pokud nic neucítí... *(Doktorovi vypadla na zem "placatice" s vodkou, kterou teď Henrieta zpozoruje.)* Doktore, vy zase pijete! Vždyť jste mi slíbil...
- DOKTOR *(a náhlý citový výlev)*: Slíbil! A co jsem měl dělat? Copak si myslíte, že se to dá vydržet? Copak nevidíte jaká je to všechno lež?! Copak si myslíte, že já s celým svým životem můžu být zase šťastný jenom díky vaší lásce? A je to vůbec láska, když mě nedokáže učinit šťastným? Ano, vy se vdáte, Robert bude bydlet s vámi, ale co bude se mnou? Copak nechápete, že už vlastně jinak žít nemůžu? Má žena mě připravila o byt. Nastěhoval jsem se k vám s tím, že aspoň trochu odčiním svou vinu. Když vám budu v životě pomáhat. Bydlení s vámi bylo pro mě taky to jediné, co mi zbylo. Vy mě už ale nepotřebujete a jak si tady mám připadat? Jako veš! Jako parazit! Jako nadbytečný brouk hraboucí bezmocně nožkama nahoře! Už i hloupě žvaním! Brouk! Takový nesmysl! S nožkama nahoře! Fuj! Leží tam v oboře, má nožky nahoře! To jsem já! *(Doktor vezme Henrietě láhev, napije se a zhroutlí se na židli.)*
- HENRIETA *(stojí jako opařená)*: Doktore, já vám přece slíbila, že můžete dál bydlet s námi.
- DOKTOR: Ale Henrieto, vzpamatujte se! Ano, vy byste chtěla, abych tady zůstal, ale Robert...
- HENRIETA: Co Robert? Robert vám něco řekl?
- DOKTOR: Zatím ještě ne, ale já vím, že jednou k tomu dojde. Pořád se na mě tak divně dívá.
- HENRIETA: Doktore, nemůže se na vás divně dívat, je přece slepý.
- DOKTOR: Ale kdyby nebyl, určitě by se na mě divně díval. A jednoho dne mi určitě řekne, že by bylo lepší, kdybych se odtud odstěhoval jako přítel, který to s vámi myslí dobře.
- HENRIETA: To si jenom namlouváte, doktore. Robert není takový sobec. Vždyť už to všechno, co dělá pro přátele v útulku... Miluju ho, doktore. A on miluje mě. A jsme šťastní.
- DOKTOR: Sama sobě lžete a dobře to víte. Ještě před chvílí jste chtěla Roberta nahlásit!
- HENRIETA: Lžete!
- DOKTOR: Tentokrát ne.
- (Dlouhá pauza.)*
- HENRIETA: Tak teď už vůbec nevím. Jsem šťastná nebo ne? Miluju nebo ne? Má to cenu, nebo nemá? Co já to vlastně proboha dělám?

DOKTOR: Na druhé straně je lež k životu tak nějak potřebná. Aby to člověk v tomhle zkurveném světě vůbec vydržel.

HENRIETA: Tak tedy do práce. Ať ta lež aspoň za něco stojí. Za chvíli jsou tady. Vy uklid'te zbytek prádla. Já uklidím tenhle binec a budu si opakovat, že Roberta miluju a pro jeho přátele se obětuju s chutí. A už tomu zase i věřím. Vždyť já ho přece doopravdy miluju!

(Dají se chvatně do práce. Doktor se snaží někam nacpat prádlo i se šňůrami. Henrieta uklidí stůl a další věci. Začne škrábat krůtu. Za dveřmi se ozve divoké zatroubení na trubku. Dveře se rozletí. Dovnitř vtrhne zástup slepců v čele s Robertem. Všichni se drží za ruce, takže tvoří dlouhého hada. Robert vpředu mává bílou holí. Jeden ze slepců nese kazetový magnetofon. Ukydává z něj jakási domácí normalizační pop-music - Michal David či spol.)

SLEPCI *(skandují)*: Tak už jsme tady! Tak už jsme tady! Mnoho štěstí! Mnoho štěstí!

(Henrieta zaraženě stojí. Nenávidí je? Robert se posléze zamotá do prádla a provazů válejících se po zemi. Upadne a následuje řetězová reakce, při níž se na Roberta postupně svalí celý had nevidomých.)

HENRIETA *(zděšeně)*: Roberte! *(Hledá v záplavě těl. Nalezne.)* Roberte, Robertku, nestalo se ti nic?

ROBERT *(vyskočí a vesele se směje)*: Miláčku, tak jsme konečně tady!

(Jeden ze slepců slavnostně zatroubí na trubku. Ovšem Henrietě přímo do ucha.)

SLEPCI *(sborově recitují)*: Bud' pozdravena, překrásná,
dnes nadešel Tvůj velký den.
Tvé modré oči štěstím září,
Tvé zasnuby jsou jako sen.

HENRIETA *(pro sebe)*: Sen jistě, ale jaký. A nemám modré oči.

ROBERT: Drahoušku, konečně ti mohu představit všechny své přátele, o kterých jsem ti už tolikrát vyprávěl. Takže měl by tady být Martin.

MARTIN: Tady.

HENRIETA: Moc mě těší.

ROBERT: Tomáš.

TOMÁŠ: Tady!

HENRIETA: Těší mě.

ROBERT: Marian. Kde je Marian?

MARTIN: Před chvílkou jsem říkal, že už jsem ho dlouho neslyšel.

ROBERT: No nic, on se na cestu doptá. Ale je to škoda, že přijde o takovouhle slávu. A Rosťa je tady?

ROŠŤA: Tady!

HENRIETA: Těší mě.

- ROŠŤA (*jí intenzivně potřásá rukou*): Moc nás všechny těší, že vás poznáváme. Tady vám předávám. Šampus. To se hned pozná prádlo, které jste prala vy.
- HENRIETA: To jsem ráda.
- ROŠŤA: Ani nevíte, jak už se těšíme na vaši kuchyni. Jak moc nás v útulku trápí tou věčně připálenou drůbeží.
- TONDA: Nebo ty věčně rozvařené játrové knedlíčky. To je ohavné.
- ROŠŤA: Anebo ten věčně odbytý bramborový salát bez majonézy. Ta pseudoobloha!
- HENRIETA: To jsem moc ráda. Dělán to přece kvůli vám a kvůli Robertovi samozřejmě.
- RADEK: A já jsem Radek! A kde jste vy?
- ROBERT: Správně! Dál se Henrietě představte sami. A teď hned otevřeme šampaňské!
- VŠICHNI: Anóóó!
- TONDA: Já ho otevřu! Já ho otevřu!
- (Tonda otvírá šampaňské.)*
- ROBERT: Ať ta naše oslava za něco stojí. Ať se to hned na začátku pěkně roztočí.
- MAREK: A já jsem Marek!
- ROBERT: Ach, Henrieto, drahoušku! Teď se budeme radovat. Mám tě tolik rád. Všichni tady tě mají rádi. Teď chci s tebou tančit. Pojď ke mně. Kde jsi? Doktore! Je tady doktor?
- HENRIETA: A kde by měl být?
- ROBERT: Doktore! Tančete taky. Dnes je den, kdy musí všichni tančit.
- MILAN: Ano, tančit! Já jsem Milan a hrozně rád tančím!
- ROBERT: Dnes nikdo nesmí být smutný. Dnes je den, kdy se zasnuhuju se svou Henrietou. A chci tančit. Tančit na oslavu své lásky. I na oslavu toho, že se konečně začíná i v naší společnosti něco měnit. Národ se pomalu probouzí z otroctví.
- HENRIETA: Roberte, kdože se to probouzí?
- (Tonda otevře šampaňské a sestřelí nástěnné hodiny.)*
- ROŠŤA: To bylo šampaňské?
- TONDA: Ano.
- ROŠŤA: Hurá!
- VŠICHNI: Hurá! Sláva! Ať žijí snoubenci!
- TONDA: Nerozbil jsem něco?
- HENRIETA: Ne nic! Jenom hodiny po babičce.
- TONDA: Promiňte.

- MAXMILIÁN (*najde si Henrietu*): A já jsem Maxmilián. Ale můžete mi říkat Maxime.
- HENRIETA: Těší mě.
- ROBERT: Henrieto, jsem tak šťastný. Dovol, abych ti k našim zasnubám předal tenhle prsten.
- HENRIETA: Ach, Roberte! To nemuselo být. Takové drahé... Tos nemusel!
- BOHOUŠ: Já jsem Bohouš. Ale klidně mi můžete říkat Bohušu.
- ROBERT: Jak to, nemusel? Máme přece zasnuby. K zasnubám se snoubence přece dává prsten, ne?
- HENRIETA: Ano, ano, máš pravdu. Úplně jsem na to zapomněla. To proto, že jsem se nikdy ani neodvážila doufat.
- LUKÁŠ: A já jsem Lukáš a říkejte mi Luki.
- HENRIETA: To proto, že jsem tak rozrušená. Takové štěstí... (*Pláče.*)
- ROBERT: Ty pláčeš? Proč pláčeš?
- JOSEF: A já jsem Josef. Pepa.
- HENRIETA: Pláču štěstím, Roberte.
- ROBERT: Ach tak. Pak je to v pořádku.
- MAREK: A kde je to šampaňské!?
- TONDA: Tady! Tady!
- MAXMILIÁN: Přípitek! Přípitek!
- VŠICHNI: Přípitek! Přípitek!
- (HENRIETA "běží" pro skleničky.)*
- VŠICHNI: Přípitek! Přípitek!
- TONDA: Já vím, že přípitek! Ale kam to mám nalít?
- HENRIETA: (*přináší*) Tady! Tady!
- (TONDA ohmatává, rozlévá. Polije Henrietu.)*
- HENRIETA: Ach, bože, ne!
- TONDA: Děje se něco?
- HENRIETA: Ale nic, nic.
- MAXMILIÁN: Dovolte přátelé, abych připil na zdraví snoubenců a popřál jim hodně štěstí a lásky.
- VŠICHNI: Ať žijí! Ať žijí!
- MILAN: A sólo pro mě a pro snoubenku! Kde jste?
- HENRIETA: Tady.
- (MILAN se vrhne k HENRIETĚ a vyrazí jí táč s několika skleničkami, které nebyly vypity z rukou.)*
- MILAN: Stalo se něco?

HENRIETA: Nic, nic.

(Z magnetofonu zazní rock'n roll od Beatles. Dost špatná pirátská kopie. Všichni nadšeně vykřiknou a začnou divoce tančit. HENRIETA s upadlou protézou prchá ze skrumáže.)

MARTIN: To je Beatles! Beatles!

(Všichni divoce tančí. Někteří se svalí na záda a jako brouci hrabou noha a rukama ve vzduchu.)

MAREK: Jau! Já se o něco pořezal!

ROŠŤA: Střepy znamenají štěstí!

MAREK: Ale ne v mých zádech!

(Tančí se typický rock n roll s výrazným předkopáváním.)

HENRIETA: *(najde si Roberta, úzkostně)* Roberte!

ROBERT: Henrieto, já tě tak moc miluju!

HENRIETA: Roberte, tohle je na mě moc divoké.

ROBERT: Ano, ano, já vím. Nemusíme tančit, Henrietko.

HENRIETA: Takhle hezky jsi mi ještě nikdy neřekl. *(Obejme ho.)*

ROBERT: Dneska nějak zvláště voníš.

HENRIETA *(plačtivě)*: To je tím šampaňským.

ROBERT: Ano, je to vlastně šampaňské.

HENRIETA: Roberte, prosím tě, ať tolik nevyvádějí.

ROBERT: Mají z našeho zasnoubení takovou radost. A já taky.

HENRIETA: Ještě si něco udělají.

ROBERT: Hoši, opatrně, ať si něco neuděláte!

ROŠŤA: Au! Někdo mě kopl! *(Odbelhá se do kouta.)*

(DOKTOR rozpačitě vycouvává z chumlu tančících nevidomých. Stranou se uklidňuje hltm ze své příruční lahvičky a pozoruje tu melu.)

HENRIETA: Vždyť jsem to říkala.

ROBERT: Ale Henrietko, jsou to dospělí lidé. Víš, kdy jim bylo dopřáno naposled se takhle radovat? Snad nikdy. A možná, že jenom v osmašedesátém. A to ještě vůbec nebyli dospělí. A někteří dokonce ještě na houbách.

HENRIETA: V osmašedesátém? To měli takovou radost z bratrské pomoci socialistických zemí?

ROBERT: Ale jakápak bratrská pomoc!

(Milan prokopne nohou dvířka od sekretáře.)

MILAN: Au! Pomozte! V něčem mi zůstala noha!

HENRIETA: Maminko... Opatrně, proboha jenom opatrně.

(Zatímco je z dvířek páčena Milanova noha, ze sekretáře se zhoupne další váza a rozbije se o podlahu.)

- MAXMILIÁN: Fuj! To bylo o fous! My neradi, slečno Henrieto.
- HENRIETA: Přestaňte. Přestaňte. Přestaňte!
- MAXMILIÁN: Jen mu vyprostíme nohu.
- HENRIETA *(běží k magnetofonu a vypne ho)*: Dost! Dost! Už toho bylo dost!!!
- TOMÁŠ: Co se děje? Čeho je dost?
- MILAN: Já nevím. Mám v něčem nohu.
- TONDA: Proč nehraje hudba?
- HENRIETA: Nechte toho! Okamžitě toho nechte!
- ROBERT: Co se děje, Henrieto? Co je s tebou? Ty se zlobíš? Proč se zlobíš?
- HENRIETA *(zase se rozpláče)*: Já... já... já se nezlobím. Já... já... nevím. Já už nechci.
- ROBERT: Co nechceš? Henrieto, kde jsi? Pojď ke mě.
- BOHOUŠ *(padá přes stůl s televizí, tedy se stolkem a televizí)*: Pomóc!
- HENRIETA: Rozbili jste mi celý byt! Celý byt jste mi rozbili! Všechno jste mi rozbili! Zásnuby zničili! Lásku zmařili!
- (Dlouhé ticho přerušované HENRIETINÝM štkáním.)*
- MAREK: Promiňte, to jsme neviděli.
- TONDA: Ani nevěděli.
- ROBERT: Henrieto, odpusť nám to. Mně to odpusť, já nevěděl, že... že to takhle dopadne. Myslel jsem to dobře.
- (Ozve se zaklepání.)*
- HENRIETA: Dále!
- (Pomalou se otevřou dveře. Vstoupí Marian.)*
- MARIAN: Promiňte, jsem tady správně u slečny Henriety Třezalkové?
- HENRIETA: Ano, jste tu správně.
- MARIAN: A jsou tady mí přátelé? Robert, Tonda a tak?
- ROBERT: Ano, jsme tady.
- MARIAN: Roberte, už to začalo! Tisíce lidí na náměstích v hlavním městě. Studenti stávkují, herci stávkují. Lidi křičí "svoboda" a cinkají takhle klíči *(předvádí)*, takhle klíči cinkají. Komunistům odzvonilo! Umělci jezdí po demonstracích a přesvědčují, promlouvají. Lidi se bouří. Svoboda! Je tady svoboda! Všichni volají po generální stávce. Celý národ zpívá "Ach synku, synku", však víš, tu oblíbenou...
- TONDA *(vydechne úžasem)*: Oblíbenou tatíčka Masaryka.
- BOHOUŠ: Pusťte televizi! Rychle!

- ROŠŤA: Kde je televize?
- BOHOUŠ: Jé, tady je televize. Tu si už nepustíme. Tu jsem, já nešika, taky rozbil.
- MAREK: Pusťte rádio! Pusťte rádio!
- ROBERT: Henrietko, kde máš rádio?
(DOKTOR pustí rádio. Přímý přenos z Václavského náměstí. Lidé křičí "Svoboda...")
- ROŠŤA: Svoboda! Svoboda! Svoboda! *(Chrastí klíči.)*
(... a "Už je to tady!")
- VŠICHNI *(skandují)*: Už je to tady! Už je to tady! *(A chrastí klíči.)*
(Z rádia zazní skladba Karla Kryla: buď Bratříček anebo Veličenstvo kat, aby slzy z očí tryskly a kýženého účinku bylo dosaženo.)
- MARTIN: To je přece Karel! No to snad ani není možné! Karel!
- HENRIETA: To není Karel Gott.
- ROBERT: Teď už je to možné. Teď už je to konečně možné! To je svoboda!
- VŠICHNI: Svoboda! Svoboda! Svoboda!
- MILAN *(odhodí slepecké brýle)*: Bože, já vidím! Já vidím! Já vidím! *(Nepřičetný radostí vybíhá ven.)*
- ROBERT: Do ulic přátelé! Konečně se něco mění! Konečně budeme zase volní! Pryč s komunistickým otroctvím!
(Všichni se hrnou ven s pokřiky "svoboda", "demokracie" a "Lucky Strike".)
- MAXMILIÁN *(zastaví se uprostřed)*: Bože, já taky vidím! Já taky vidím! *(Odhazuje slepecké brýle a rozbíhá se ven. Vrazí však do zdi vedle dveří a svalí se na zem.)* A už zase nevidím. *(Odchází.)*
- HENRIETA: Roberte! Co se to proboha děje?!
- ROBERT: Henrieto, národ se probouzí po letech útlaku. Pojď! Pojď s námi! Každý teď bude svobodný. Každý si bude moci říkat, co chce, a nikdo ho za to nezmlátí, nezavře do vězení. Budeme se všichni mít líp. Budeme si konečně vládnout sami!
- HENRIETA: Co to znamená? Já tomu vůbec nerozumím.
- ROBERT: Komunistická strana se hrouť pod hlasem lidu.
- HENRIETA: Komunistická strana se přece nemůže hrouť pod hlasem lidu. Komunistická strana je hlasem lidu. Kam by to vedlo, kdyby si na ni mohl kdekdo otevřít hubu? Vždyť žijeme ve šťastném řádu. Tady jsou přece všichni spokojení.
- ROBERT: To přece není pravda!
- HENRIETA: Ale je!
- ROBERT: Ale není!
- HENRIETA: Ale je!

- ROBERT: Ale není!
- HENRIETA: Ale je!
- ROBERT: Ale není! Socialismus je zločinné zřízení. Má na svědomí milióny mrtvých. To přece musíš vědět. Sama Strana je plná zločinců. Vrahů!
- HENRIETA: To nebudu poslouchat! To nebudu poslouchat! Takové lži! Takové lži!
- ROBERT: Já o tom donedávna taky nevěděl. Taky jsem jim věřil. Ale lhali nám. Celou dobu nám lhali!
- HENRIETA: Tak ty ses přidal k těm zločincům! K těm zrádcům! A myslel sis, že jsem slepá, že o tom nic nevím!
- ROBERT: Henrieto! Co to povídáš!?
- HENRIETA: Ale já moc dobře vím, co to má všechno znamenat! Mohli jsme být tak šťastní. Tak šťastní. Celý byt jste mi zdemolovali! Vy... vy kriminální živly. Táhni, odkud jsi přišel! Táhni si na to své pitomé náměstí. Do svého zavšiveného útulku. Už tě nechci nikdy vidět! Rozumíš?! Nikdy!
- ROBERT: Henrieto... Sbohem!
- (ROBERT odejde. HENRIETA se svalí na zem a usedavě pláče. Zvolna k ní přistoupí DOKTOR.)*
- DOKTOR: Henrieto, prosím vás, neplačte. Určitě se to nějak urovná. Robert se určitě vrátí. Neplačte.
- HENRIETA: Ach, doktore. *(Přestřih.)* Vy... vy... to vy jste to všechno způsobil. Vy jste ode mě Roberta odehnal. Vy jste mě proti němu pořád štvál. To bylo pořád řečí o tom pitomém socialismu, o Straně, o pitomé lékařské praxi... To vy jste mě připravil o mou nohu! To vy jste mi zpackal celý můj život!
- DOKTOR: Ale Henrieto!
- HENRIETA: Vypadněte! Jděte mi z očí! Nechci vás už vidět! Nechci už nikoho vidět! Nikdy! Nikdy! Nikdy!
- DOKTOR *(lapá po dechu, šeptem)*: Henrieto... *(Bere si svůj klobouk a jako v mrákotách odchází v papučích směrem ke dveřím. Náhle se otočí a vrhne se směrem k Henrietě.)* Henrieto! Proboha vás prosím, já přece nemůžu odejít! Já přece nemám kam odejít! Já... já... já vás přece miluju, to já vás miluju, ne Robert! To já vás z celého srdce opravdově miluju! To já si vám to netroufal nikdy říct! To já vás potřebuju ke svému životu, ne Robert! To vy jste má jediná, jediná, kterou miluju! Miluju! Miluju.
- HENRIETA *(užasle)*: Doktore... Ach, doktore. Tak dlouho... tak dlouho...
- (Doktor se na ni vrhne a líbá ji. Povalí ji na zem a snad pln vášně jí odepíná protězu a odhazuje stranou, rozepíná blůzku. Stmívá se. Ze tmy je ještě slyšet slastné...)*
- HENRIETA: Doktore...

**Konec II. dějství
a nejspíš přestávka**

III. dějství

(Stejný byt. Jen o něco bohatěji vybavený. Doba se změnila, tudíž jsou zde především: nová barevná televize západní výroby, nová lednička, na kuchyňské lince mikrovlnná trouba, v oknech žaluzie apod. Henrieta v křesle, kolem ní dvě děti. Má snad dokonce i make up, nalakované nehty – spíše šokující. Snad by udělala nejlíp, kdyby to nechala být. Lhostejně přepíná kanály dálkovým ovladačem. Malý chlapec, Jaroušek, leží na zemi a znuděně se dívá na vláček jezdící dokola po kolejkách. Děvčátko, Hanička, se houpe v houpacím křesle.)

HENRIETA *(na chvíli přestane přepínat)*: Děti, Večerníček!

(Děti s nezájmem vzhlednou k televizi. Pak se podívají na sebe. Jaroušek si poklepe rukou na čelo a obě se dál věnují svým činnostem. Henrieta pokračuje v přepínání kanálů.)

HENRIETA: Tak už je po večerníčku. Půjdeme do hajan, co vy na to?

(Žádná reakce. Henrieta se zase posadí a přepíná kanály.)

HENRIETA: Nikdy bych nevěřila, že se toho štěstí někdy dožiju. Jakoby se na celém světě všechno změnilo k lepšímu. Nikdy jsem si sice nepřipadala úplně nespokojená, nikdy jsem nebyla vlastně nešťastná, ale někdy v tom bylo vždycky něco, co se dalo jen tak vycítit, co nebylo úplně nápadné, ale co tížilo na srdci jako balvan. Opravdu jsme museli všichni prohlédnout. I já prohlédla. I váš tatínek prohlédl. Tak dlouho jsme vedle sebe žili, až jsme se našli. Ne ne, milé děti, touhu po svobodě, po štěstí, po lásce, po pravdě, tu nejde napořád z člověka vyhnat. Protože člověk je od přírody svobodný. Od přírody jsou si všichni lidé rovni, jak to teď říkají. Rovnost příležitostí. Co všechno nám tajili. Čím vším nás obelhávali. A teď? Teď konečně vidíme pravdu. Byla to lež. To všechno. Ta slova o míru, o solidaritě, o vedoucí úloze Strany. Jakoby všichni omládli. Všichni se k sobě začali chovat konečně jako lidi. Přestali předstírat něco, čím nikdy nebyli a nechtěli být. Dneska se už můžou svobodně vyjádřit. Ke všemu, co se jich týká. A ostatní je vyslechnou a všichni se spolu domluví. I celý svět je teď zase s námi. Evropa je s námi. A my s ní. Jsem tak šťastná, že je to všechno za námi.

JAROUŠEK: A budem dneska večeret?

HANIČKA: Já mám taky hlad.

HENRIETA: Ano, ano, už máte určitě hlad, vidíte? Hned vám něco přichystám.

HANIČKA *(Jarouškovi)*: To zas bude chleba s marmeládou nebo chleba s marmeládou.

JAROUŠEK: Jéžiš! *(Oba oči v sloup.)*

HENRIETA *(poté co přispěchala k lednici a kuchyňské lince)*: A dáte si chleba s marmeládou? Nebo... chleba s marmeládou? Nic jiného tady vlastně dneska není. Já dočista zapomněla nakoupit. Celý den

mě dneska pobolívá v noze. A v televizi běží pořád tolik pořadů. A to se špatně nakupuje, když pobolívá v noze, to mi věřte. A ti politici v těch debatách, jaké oni mají krásné kravaty. Až na ty svině, komunisty, kterých je nejvíc určitě na Slovensku. Nechápu, co to ti Slováci pořád s tou samostatností mají. Jako by se u nás neměli dobře. A jak hezky ti naši politici mluví. Jakou mají s komunisty a Slováky trpělivost. To člověk předtím neslyšel. Jak si to poslechne, hned je jeden klidnější, že se o něj starají takoví lidé, upřímní, vzdělaní. (*Upadne jí na zem chleba.*) A jéje! Vždycky namazanou. Vždycky. Vždycky. Vždycky namazanou. (*S námahou a dlouho se pro chleba shýbá. Děti se zájmem pozorují.*) Doba, kdy jsme měli všechno zadarmo už skončila. To se, děti, nedá nic dělat. Je třeba si utáhnout opasky. Ale jen na chvíli, abyste se vy měly už dobře. A marmeláda je taky moc dobrá. A zdravá. A to vám teď svými opasky přineseme my. (*Ztratí rovnováhu. Upadne na zadek. S námahou se zvedá.*) Taky jsem nedávno vašemu tatínkovi koupila opasek. A hned jsem mu ho i předírkovala. To musí být. To se nedá nic dělat. Takový hezký opasek a musely se do něho udělat dírky navíc. Nejsou sice tak pěkné, ale jsou to dírky správné. A tak to má být. Každý, kdo se teď na vašeho tatínka podívá, hned bude vědět, ten to myslí s naší svobodou opravdově. Taková dírka, to je jako kdyby si váš tatínek připnul o revoluci trikolóru, nebo šel v dobách útlaku v čele demonstrace se státní vlajkou a zpíval státní hymnu. Taková věc je taková dírka. (*Donese chleba s marmeládou a čaj na stůl.*) Děti ke stolu!

(Děti nereagují. HENRIETA jde zpět ke kuchyňské lince, bere dva talířky a rozděluje na ně krajíce. Pak je roznáší dětem.)

To je úplně jiný svět, ta Evropa. Najednou. Takových krásných věcí jsme si museli odříkat. Cest do ciziny. K moři. Nejenom do Jugoslávie, Polska nebo Bulharska. Ale k tomu opravdovému moři. Na Kanárské ostrovy, do Francie, do Bruselu, nebo dokonce na Floridu. A co užitečných věcí mi teď váš tatínek může koupit. V poslední době mě jimi přímo zavaluje. Mikrovlnná trouba. Nebo ta lednička, samorozmrazovací. (*Potají z lednice vytáhne láhev rumu a kradmo si z ní přihne.*) A ta televize. Člověk si tak u ní sedí, v ruce ovladač a jenom přepíná. Zejména pro tělesně postižené je to přímo úžasný vynález. A těch kanálů. Svět jako na dlani. No jo, to je tím trhem. To je vynález. Ale to se taky naučíme. A nebude to dlouho trvat a s typickou českou dovedností budeme vyrábět stejně kvalitní mikrovlnné trouby, jako... jako třeba Japonci. A možná i nožní protézy. Tahle německá, panečku, sedí jako ulitá. Od té doby, co tatínkovi vrátili jeho práci lékaře, kterou z politických důvodů nemohl dlouho dělat, se úplně změnil. Ale co víc, oceňují jeho zásluhy o demokracii a udělají z něho možná i zástupce ředitele nemocnice. Takový

člověk je váš tatínek. Je teď tak vyrovnaný. Zvláště poslední dobou.

(Děti s odporem pojídají chleba s marmeládou.)

- JAROUŠEK: A kdy už se konečně táta s mámou vrátí?
HENRIETA: No, říkali, že přijedou dneska nebo zítra. Aspoň myslím.
HANIČKA: Doufám, že se vrátí už dneska. *(Odloží znechuceně chleba s marmeládou na talíř.)*
HENRIETA: Ty už, Haničko, nebudeš?
HANIČKA: Já už nemám hlad.
HENRIETA: Ale vždyť jste chtěli večeři. Dala jsem si s tím takovou práci.
HANIČKA: Nemám hlad!
HENRIETA: Tak dobře, dobře. Tak už se na mě nezlob.
JAROUŠEK: Já už taky nebudu.
HENRIETA: A co já s tím teď budu dělat? Taková dobrota.
HANIČKA: No, třeba bys to mohla sníst sama. Zase.
JAROUŠEK: Ty máš přece marmeládu ráda?

(Děti se smějí.)

- HENRIETA: No. A zase jste mě uprosili. Vy jste ale uličníci. *(Usmívá se, ale vyhlíží to spíš, jakoby chtěla brečet. Vezme si chleby a jde si s nimi sednout k televizi.)*

HANIČKA *(prská smíchy)*: Už aby tady byl táta.

- JAROUŠEK: Nechápu, proč nás nemohli vzít na hory s sebou.
HANIČKA: Aspoň babička kdyby nás k sobě vzala. Tady se to nedá vydržet.
HENRIETA *(cpe se chlebem)*: Takový dobrý chleba. Já nevím, co vám na něm vadí. Teď v době transformace. Vy byste si snad prožrali i budoucnost.

(Henrieta zapne televizi.)

TELEVIZE: Dnes došlo v chorvatském Vukovaru k dalším srážkám mezi Srby a Chorvaty. Srbské dělostřelectvo ostřelovalo předměstí Vukovaru. Srbové ztratili...

HENRIETA *(z náhlého vnuknutí ztlumí zvuk)*: A víte, jak se jugoslávsky řekne vlk? Vuk. To jste nevěděli, že ne? Vukovar, to pak může být něco jako Vlkovy Vary. Nebo by to mohl být uvařený vlk nebo vařící vlk, vřelý vlk. Jugoslávština je tak blízký jazyk a stejně zní tak divně.

HANIČKA: Nás to nezajímá.

HENRIETA: Nezajímá? Tak to nevádí. Jé! *(Reaguje na výjev v televizi.)* To je ale roztomilé slůňátko!

- JAROUŠEK: Nevíš, proč nás táta nevzal s sebou na hory? Proč jel jenom s mámou?
- HENRIETA: To opravdu nevím, Jaroušku. Já bych taky hned jela. Ale nemůžu. Proto jel jenom s vaší maminkou. Sám na horách, to není ono. Škoda, že nemůžu lyžovat.
- HANIČKA: No. To je škoda. *(Uchechtne se.)*
- HENRIETA: I když proč bych nemohla? Nedávno jsem viděla takový pořad o mrzácích olympionících, a ti vám lyžovali, jako kdyby měli obě nohy. Tak bych se to taky mohla naučit. A pak budu s vašim tatínkem jezdit na hory já.
- JAROUŠEK: Já slyšel, že už se to ani nebudeš muset učit.
- HENRIETA: Ale pročpak bych nemusela? Já se to naučím ráda. Jde hlavně o chuť, o vůli. Zvlášť nová doba potřebuje podnikavé lidi. Žádní pečení holubi do huby nikdy nikomu sami nelítali.
- HANIČKA: No, já slyšela, že se táta vrací k nám a k mámě.
(Těžká, ale skutečně těžká - hrobová pauza.)
- JAROUŠEK: No, já to slyšel taky.
- HENRIETA: Podívejte! Na krmítku se nám objevila sýkorka. Ptáčci to nemají v životě lehké a často musí vzít za vděk tím, co se jim namane. *(Vstane a jde k oknu.)* No neboj se mě, ptáčku zpěváčku. Podívejte!
(Nikdo se nedívá.)
- Můj tatínek, a to byl nějaký demokrat, vždycky říkával, kdo má rád zvířata, ten má rád lidi. Jako třeba pan prezident, nebo váš tatínek.
(Zvonek.)
- HANIČKA: Jé! Táta!
- HENRIETA: To nebude. Ten má svůj klíč. *(Jde ke dveřím. Otevírá. Hledí.)* Á, pan domovník! *(Uvolňuje řetízek.)* To jsou k nám hosti! Dobrý den, pojd'te dál.
- DOMOVNÍK: Dobrý den, slečno Henrieto. Ahoj, děti!
- JAROUŠEK: Brej den.
- HANIČKA: Dobrý den.
- DOMOVNÍK: Jak se vede, slečno Henrieto? Dneska vám to obzvlášť sluší.
- HENRIETA: Ach, děkuji, dobře. Jste milý.
- DOMOVNÍK: Neruším? Potřebovali bychom si u vás jenom něco přeměřit, zkontrolovat. Plynoměr, elektroměr, v jakém jsou stavu, však to znáte, co se domovníci naotravují. *(Bodře se směje.)*
- HENRIETA: Ale jen měřte a kontrolujte, jaképak obtěžování! Musíme si teď přece všichni vycházet vstříc, pomáhat si.
- DOMOVNÍK: Jistě, jistě.

(Vstoupí exnáměstek Soudný alias George Treesulky. Henrieta se zapotácí a zalapá po dechu.)

Dovolte, abych vám, slečno Henrieto, představil pana George Treesulkyho, Čechoameričana, nového majitele domu.

TREESULKY: Dobrý den.

HENRIETA: Tak se vám to... *(vydechne)* podařilo.

TREESULKY: Prosím?

HENRIETA: Ale nic, nic, promiňte. Jsem dneska celá taková rozlámaná. Bolí mě noha. Vlastně jsem taková roztěkaná. Celý den jsem se dívala na televizi, vařila jsem, uklízela, nakupovala... Promiňte, ale neviděli jsme se už někde?

TREESULKY: Pochybuj.

DOMOVNÍK: Pan Treesulky byl dlouhá léta v Americe. Emigroval už v osmašedesátém. A tam poznal paní Harietu Treesulkyovou, pamatujete se na ni, že? No bydlela hned nad vámi a emigrovala těsně před revolucí. A teď se pan Treesulky vrátil, aby zrestituoval nemovitosti, které paní Harietě a jemu kdysi ukradli komouši, a taky, aby u nás investoval.

TREESULKY: Jistě. Jsem toho názoru, že by se vaší mladé demokracii na cestě ke svobodě mělo pomoci. Jenom se u vás porozhlédneme a půjdem.

HENRIETA: Ale jistě, samozřejmě. Dáte si čaj, kávu?

DOMOVNÍK *(pohlédne na TREESULKYHO)*: Rádi, kávu, děkujeme.

(Henrieta spěchá ke kuchyňské lince. Zdá se, že jí pan Treesulky stále vrtá hlavou.

Pánové přeměřují dlouhým pásmem, třeba i krokují, diskutují. Henrieta po obou pánech v průběhu svých promluv zvědavě pokukuje. Zdá se však, že jí nic nedochází. Inu, dobrá to žena.)

HENRIETA: Tak to vidíte, děti, celý svět upírá svůj pohled k nám. A to není jen tak, zničehonic. Vždyť za ty dva roky od té velké přeměny, jsme už dokázali udělat velký kus práce. Takže svět je z toho celý překvapený, jak nám to tady pěkně funguje a chce nám pomoci.

TREESULKY: Ano, ano. To je přesně to.

HENRIETA: Děkuju, pane Treesulky. *(Nikdo si jí nevšímá.)* To je velmi důležité, děti, aby nám chtěli pomoci. Protože potřebujeme i zahraniční investory. A umožníme a rádi aby u nás mohli investovat. Stejně jako my budeme investovat u nich. To jsou pravidla svobodného světa, v kterém schopným, a my jsme schopní hodně věcí, jsou dveře všude otevřené.

TREESULKY: Tady by se to mohlo probourat, ať je to trochu větší.

HENRIETA: Tak, děti, je čas, abyste se umyli a šli pomalu spát.

JAROUŠEK: Už? Tak brzo? Dávaj americký film.

- HANIČKA: Budem se dívat.
- TREESULKY: Anebo probouráme celou tuhle stěnu a tu za ní taky.
- HENRIETA: Ještě jste malí. Měli byste hodně spinkat. A pak ty americké filmy... Hezké jsou, to je pravda. Ale to přece není pro malé děti.
- JAROUŠEK: Jak malí? Mě už je deset!
- HANIČKA: A stejně nemůžem spát, když jsou tady strejdové.
- TREESULKY: Jak v tomhle kumbále může někdo bydlet?
- HENRIETA: Ale umýt se už můžete. A strejdové za chvíli odejdou.
- TREESULKY: Tak co myslíte?
- DOMOVNÍK: No to záleží, k čemu se budou používat. Ale když to chcete pronajímat. On se někdo najde. Takových firem dneska vzniká.
- HENRIETA: A když se rychle umyjete, třeba stihnete ještě i ten film.
- JAROUŠEK: Jéžiš!
- HANIČKA: To je otrava.
- (Děti se jdou umývat.)*
- TREESULKY: Takže, ano, tuhle stěnu vybouráme úplně *(uhlem přeškrtně dvěma čarami zed')* a semhle *(kreslí)* vybouráme dveře k tomu...
- DOMOVNÍK: Obtížnému.
- TREESULKY: Správně, k Obtížnému vybouráme dveře. Tady dole to vyložíme dřevem, asi bude třeba vyměnit i parkety, vylepší se osvětlení.
- (Z koupelny křik a smích dětí.)*
- HANIČKA: Héňo, ať na mě nestříká tu vodu! Nedělej!
- TREESULKY: Ať jsou ty děti kruci zticha! Kdo tady má pracovat!
- HENRIETA: Jistě, jistě, samozřejmě. *(Spěchá do koupelny.)* Jaroušku! Nech toho! Pánové nemohou pracovat.
- (Další křik.)*
- Co jsem říkala, mizero malej zatracenej!
(A je ticho. Henrieta se vrací. Zalévá kávu.)
- TREESULKY: Jo, to půjde. Advokátní kancelář. Nebo reklamní agentura.
- HENRIETA *(nese kávu ke stolu)*: Pánové, káva.
- DOMOVNÍK: Děkujeme, slečno Henrieto.
- (Všichni si sedají ke stolu.)*
- HENRIETA: Cukr?
- (Pánové si berou.)*

- DOMOVNÍK: Děkuji.
(Delší pauza. TREESULKY se pozorně rozhlíží po bytě a nijak si Henriety nevšímá.)
- HENRIETA: A jak je to u vás v té Americe, pane Treesulky? Vyprávějte.
- TREESULKY: Inu, jako v Americe.
- HENRIETA: Aha.
(Zase pauza. Pánové se dál rozhlíží. TREESULKY ještě jednou vyskočí a cosi v bytě přeměří, pokývá hlavou a jde si zpátky sednout.)
- DOMOVNÍK: No, hezké to bude.
- TREESULKY: Ještě se to tady vymaluje na bílo a může to docela prokouknout. Povolení už máme. Zítra se do toho dáme.
- DOMOVNÍK: No to je úžasné, pane Treesulky, jak to máte dobře naplánováno.
- TREESULKY: Nahoře necháme nájemní byty. Upravené a větší. Byty s plným komfortem. Žádné garsonky. Prostor. Velký prostor. V centru.
- HENRIETA: Rozumím tomu správně, pánové, že se snažíte zlepšit bydlení v tomhle domě?
- DOMOVNÍK: Ale jistě, slečno Henrieto.
- HENRIETA: To je od vás hezké. A jak dlouho ta rekonstrukce bude trvat, pane Soudný?
- (Mrazivá pauza.)*
- Tedy, vlastně, promiňte, pane Treesulky. Pořád mi někoho připomínáte.
- TREESULKY: Někoho, koho jste dobře znala?
- HENRIETA: Ano. Vlastně ani ne. Vlastně jsem... ale to už je vlastně dávno.
- TREESULKY: Tak dávno, že už si na to radši ani nevzpomínáte?
- HENRIETA: Ano?
- TREESULKY: Nebo byste byla radši, abych si vzpomněl?
- HENRIETA *(se lekne)*: Ale ne! Ani to vlastně být nemusí.
- TREESULKY: Tak vidíte. Dívejme se radši do budoucnosti. A navzájem se nemučme vzpomínkami. Všechno se tak rychle mění. K čemu je naše minulost světu, kam vstupujeme? Svět naše minulost nezajímá. Očekává od nás výsledky především v přítomnosti.
- HENRIETA: To jste řekl moc krásně. Jste takový rozvážný, pane Treesulky.
- TREESULKY: Dovolte mi jednu otázku, slečno Henrieto.
- HENRIETA: A jakou?
- TREESULKY: Vy znáte jistého pana Roberta Vetchého?

(Pauza.)

Je to vlivný muž. Zdejší rodák. Udělal kariéru v politice. Pracuje na ministerstvu a velmi se snaží, aby jeho rodný region nestrádal.

HENRIETA (*pochmurně*): Ne. Neznám.

TREESULKY: Pak je to v pořádku. Takže jak říkám. Žít v přítomnosti. Nestát v cestě. A tak bych vás požádal, abyste si, samozřejmě dočasně, našla jiné bydlení.

HENRIETA: A-ano? Prosím?

TREESULKY: Chápejte, slečno Henrieto, úpravy, které tady chceme provést, výrazně zvýší životní standardy a doslova urychlí naši cestu do Evropy.

HENRIETA: Ano, to chápu, to je pochopitelné. Standardy, ty se musí zvyšovat.

TREESULKY: Můžete se třeba ubytovat u svých příbuzných.

(Z koupelny vyjdou děti a zamíří k televizi. Pustí ji, avšak pokradmu sledují, co se děje u stolu.)

HENRIETA: Ale já nemám žádné příbuzné. Ani přátele.

TREESULKY: Nemůžete přece po mně chtít, abych se vám staral o bydlení. Musíme se dnes konečně naučit být zodpovědni sami za sebe. Časy, kdy se rozhodovalo o nás bez nás a za nás jsou definitivně pryč. Pak se sem můžete samozřejmě zase vrátit.

HENRIETA: Ano, to bude určitě skvělé, ale...

TREESULKY: Samozřejmě přistoupíte-li na provedeným úpravám přiměřené navýšení nájemného.

HENRIETA: A jak moc přiměřené?

TREESULKY: No, je to jen předběžný odhad. Záleží také na tom, jak se bude vyvíjet politika nájemného.

HENRIETA: Ano, ano, to chápu. (*Nic nechápe.*)

TREESULKY: Nebude to nijak zvlášť moc.

HENRIETA (*úzkost*): A kolikpak to bude?

TREESULKY: Tak o tři tisíce. Plus mínus dva tisíce. Ale spíš plus než mínus.

(Henrieta mlčí. Pravděpodobně zděšením.)

Přemýšleli jsme také o možnosti, že by to pro vás bylo moc, a připravili jsme i jinou verzi.

HENRIETA: Jakou?

TREESULKY: Že byste se odstěhovala. A hned. Můžu se za vás přimluvit u úřadů. Aby vám přidělili náhradní bydlení. Třeba v nějakém útulku pro tělesně postižené. Zatím vám nábytek složíme před domem.

HENRIETA: Teď? V zimě? Večer?

- TREESULKY: V zimě nebo v létě. Ve dne nebo v noci. To přece nehraje žádnou roli.
- HENRIETA: Tři tisíce...
- TREESULKY: Celkem šest tisíc pět set, plus mínus dva tisíce. Ale spíš plus než mínus.
- DOMOVNÍK: To si ještě ke svému invalidnímu důchodu najdete nějakou práci a skoro to zaplatíte. Dneska je tolik příležitostí. Má vnučka, a to je teprv školačka, si přivydělává malováním cínových vojáčků. Holka šikovná.
- HENRIETA: Ano, ano, to je dobrý nápad.
- DOMOVNÍK: Že jo, slečno Henrieto?
- HENRIETA: Pánové, já nevím. Není to přece jenom trošku moc? Víte, pak je tady ještě jídlo a jiné výdaje. Já opravdu nevím, jestli je to možné, takhle...
- DOMOVNÍK: Tak si najdete ještě druhou práci, no. To je přece tak jednoduché, že, pane Treesulky?
- TREESULKY: Ano.
- (Děti vyprsknou smíchy.)*
- DOMOVNÍK: Abyste to správně pochopila, slečno Henrieto, nemůžete přece po panu Treesulkym chtít, aby vám hledal práci.
- HENRIETA: Ale pánové... já... *(Pláče.)* Já tady přece žiju tak dlouho. Já nemám kam jít. Co mám vlastně dělat?
- DOMOVNÍK: Ale, slečno Henrieto, neplačte přece. *(Podává jí kapesník.)* Vždyť my to s vámi myslíme dobře. Víte, že si teď máme všichni pomáhat. No tak přece pomozte. Pan Treesulky to s vámi myslí dobře. Víte vy vůbec, že se v tomhle domě vlastně ani bydlet nedá? Že vám dům může každou chvíli spadnout na hlavu? Že může každou chvíli shořet? A ty podmínky. Vodovodní trubky prolezlé rží. Kabely ve zdech úplně ztrouchnivělé. Každou chvíli hrozí zkrat. Vždyť vám tady jde vlastně o život. To chcete, abychom byli zodpovědní za vaši smrt?
- HENRIETA: Ne ne, to nechci. Ale vždyť vodovodní trubky před čtyřmi lety měnili. To přece není možné, aby...
- DOMOVNÍK: No vidíte, jak byl ten komunismus hrozné zřízení. Před čtyřmi lety vyměnili trubky a už jsou prožrané. Ale kdo by se divil, že jo? Prožrané zřízení, prožrané trubky. Komunistické trubky. Na ty se přece nemůžete spoléhat? Na ty se přece nechcete spoléhat?
- HENRIETA: Ale vždyť jste říkali, že to tady chcete jenom upravit. A teď najednou hned požár a zřícení.
- DOMOVNÍK: Jenom jsme vás nechtěli vyděsit. Musíte se odstěhovat ve vlastním zájmu. Ale také v zájmu pana Treesulkyho, kterému

tento dům patří. Nechcete přece, aby se kvůli vám panu Treesulkymu dům zřítil. Nechcete přece pana Treesulkyho ožebračit. Pokud se nezačne s okamžitými opravami, a to se nezačne, dokud tady budete, panu Treesulkymu pořád hrozí, že z něho bude úplný žebrák. No schválně se podívejte, co tomu říkají odborníci ze Správy budov. Že dům už skoro nejde zachránit. Že je skoro zralý k demolici. A co chudák pan Treesulky? Co on má dělat? A tady. Městský hygienik. Jen čtete. Neudržitelný stav domu. Neteče voda. Každou chvíli ucpaná kanalizace.

HENRIETA: Ale mě přece voda teče.

DOMOVNÍK (*vyskočí a běží k dřezu*): No schválně se podívejte! Teče vám voda? (*Voda neteče.*)

HENRIETA: Neteče.

DOMOVNÍK: Nejde elektřina.

HENRIETA: Ale světla... (*Světlo zhasne. Tma.*)

DOMOVNÍK: Tak to vidíte. Ne sice úplně (*rozsvítí se*), ale krátkodobé výpadky jsou na denním pořádku. A bude to horší. Přece si nemyslíte, že odborným problémům rozumíte líp, než odborníci!

HENRIETA: Ne, to si nemyslím.

DOMOVNÍK: Tak vidíte.

HENRIETA: Ale co doktor? Nemůžete nás přece vystěhovat bez jeho souhlasu. On tady se mnou bydlí. Zasloužilý člověk. Zástupce ředitele nemocnice. Doktor. Můj milovaný doktor Valtr. Karel. Karlíček. Má tady věci. To přece nejde. Aby oba... Budeme se brát.

DOMOVNÍK: Ale onehdy jsem doktora potkal a říkal, že se bude stěhovat. Že snad má nový byt, či co.

JAROUŠEK: No jasně, že se bude táta stěhovat! K nám.

HENRIETA: Ach ano, ano, samozřejmě. Vždyť bych na to úplně zapoměla. Vždyť my se máme vlastně stěhovat. Do nového. To by bylo, aby doktor bydlel v garsonce. Teď, na cestě do Evropy.

TREESULKY: Tak vidíte! A je to. (*Jde ke dveřím. Otevře.*) Pojd'te! (*Vstoupí čtyři stěhováci.*) Dejte se do toho.

HENRIETA: Ale pánové, teď hned?

TREESULKY: Čas jsou peníze, slečno Henrieto. Nemůžeme otálet.
(*Stěhováci se chápou nábytkem.*)

HANIČKA: Jů! Stěhováci! Můžeme vám, strejdo, pomoci?

TREESULKY: Ale jistěže můžete, holčičko.

(*Děti se chápou lehčích věcí a odnášejí je.*)

- HENRIETA: Ale... přece... musíme počkat aspoň na Karla, na pana doktora. To nejde! Takhle...
- TREESULKY: Dobře, počkáme. *(Pokyne stěhovákům. Ti se posadí.)* Jenom abychom nečekali dlouho.
- HENRIETA: Ne, ne, nebudeme čekat dlouho.
- TREESULKY: A jak dlouho budeme čekat?
- HENRIETA: Chvilku, chvilku.
- TREESULKY: Jakou chvilku? Patnáct minut? Půl hodiny? Slečno Henrieto, nechcete přece v téhle ruině zůstat déle než půl hodiny?
- DOMOVNÍK: To by vám přece během té půl hodiny mohlo spadnout na hlavu.
- TREESULKY: A pak, podívejte se na ty chlapy. Když jim stojí práce, jsou z toho vždycky hrozně nervózní.
- HENRIETA: Jenom chvilku. Malou chvilku.
- (Dusná pauza. Stěhováci si vytáhnou svačiny, pivo. Treesulky ťuká tužkou o stůl.)*
- TREESULKY: Dneska je, slečno Henrieto, všechno v pohybu. Co bylo tady je dneska jinde, co jsme dělali včera, dneska už dělat nemůžeme. A naopak, co jsme včera dělat nemohli, je dneska možné. To víte, svoboda. Pohyb. *(Podívá se na hodinky.)* No, taky bychom se měli hnout, aby nám ten pohyb neutekl. Tak co?
- (Odemykání dveří. Vstoupí Doktor. Pak jeho žena. Dobře stavěná pětatřicátnice. Horská výbava. Lyže, ruksaky a tak.)*
- HENRIETA: Karle! *(Běží k němu. Chce ho obejmout. Doktor se jí vyhne a zamíří k Treesulkymu.)*
- JAROUŠEK a HANIČKA *(běží k otci)*: Ahoj, tati!
- DOKTOR: Ahoj, děčka? Běžte za mámou. Čeká dole.
- JAROUŠEK a HANIČKA *(vyběhnou ven)*: Mamí!
- DOKTOR *(se za nimi usmívá)*: Raubíři. Tak už jste se do toho dali, pane Treesulky. No, řeknu vám, máte se k dílu.
- TREESULKY: Tak, co byste potřeboval odvézt, pane doktore?
- DOKTOR: No, naložte mi televizi, satelit, ledničku... Nebo ne. Ledničku Henrietě nechám. Tak jenom tohle.
- HENRIETA: Ale... Karle...
- DOKTOR *(se nadechne)*: Promiň, Henrieto. Je konec.
- HENRIETA: Konec?
- DOKTOR: Konec. Vracím se ke své rodině. Miluju svou rodinu. Tebe už nemiluju. Vracím se ke své ženě. Ke svým dětem. Teď, když jsme se konečně stali zase svobodnými lidmi, se vracím ke své rodině. Rozhodli jsme se, že to spolu ještě jednou zkusíme.

Kvůli dětem a... protože se máme pořád ještě rádi. Takže... sbohem.

TREESULKY: Takže do práce! Ať nám to odsejpá. Takže jenom jenom televizi a satelit, jste říkal, pane Doktore? *(Potřásají si rukama.)*

(Stěhováci vynesou první kusy nábytku.)

HENRIETA: Vždycky jsem si říkala, že od života člověk nemá očekávat příliš, že teprve, když od něho očekává málo nebo dokonce nic, že teprve pak může být šťastný. Párkrát se mi stalo, že jsem v životě na chvílku uvěřila, že by to mohlo být všechno jiné, ale nakonec se ukázalo, že to tak není. A být nemůže. Proč ale takhle, Karle?

TREESULKY: No, to víte, slečno, doba se změnila. Ani veřejná bezpečnost už není to co bývala. Ještěže po ní zůstalo tolik zajímavých dokumentů, konfidentů a tak. Že, pane Doktore?

(Doktor zaraženě mlčí a znatelně polkne. Ozve se rachot. Sesype se jedna ze zdí. Za ní dělník se sbíječkou..)

DĚLNÍK: Tak jsme to, šéfe, probourali.

TREESULKY: No to je panečku rychlost! Jak to kapitál dokáže pěkně rozhýbat, že jo?

DOMOVNÍK: Úžasné, pane Treesulky!

(Henrietě upadne nožní protéza. Strnule na ni hledí.)

DOMOVNÍK: Tady vám něco upadlo, slečno Henrieto. *(Přiskočí a zvedne protézu. Chvíli ji podává Henrietě. Ta nereaguje. Pak ji váhavě položí zpět na zem.)*

HENRIETA: *(Henrieta se dívá na protézu. Pak se pro ni s námahou sehne a zvedne ji. Potěžká. Rozhlédne se po okolostojících. Zamyslí se.)* Zabiju.

DOMOVNÍK: Co jste říkala, slečno Henrieto?

HENRIETA: Zabiju. Zabiju!!! *(Vrhne se s protézou na Doktora a posléze na ostatní.)*

(Všichni zděšeně prchají. Schovávají se za stolem. Henrieta protézou stůl přerazí. Stěhováci, kteří zbyli na scéně, a dělník se sbíječkou se zájmem přihlížejí.)

DOMOVNÍK: Slečno Henrieto, uklidněte se!

DOKTOR: Henrieto, nedělej to!

(Vysype se vitrína.)

TREESULKY: Slečno Henrieto, takhle se přece s lidmi nezachází! *(Další rána. Jen o vlásek vedle.)*

(A zatímco honička pokračuje. Zazvonění. Vše strne. Vstoupí Robert.)

ROBERT: Henrieto? Henrieto, kde jsi?

(Pauza.)

HENRIETA: Tady.
 ROBERT: Já...
 HENRIETA: Ty?
 ROBERT: Ano, já.
 HENRIETA: Ty?

TREESULKY (*pro sebe*): A sakra! Tak ho přece jenom zná.

ROBERT: Přišel jsem ti říct, že... (*Pauza.*) Přišel jsem se zeptat, jak se ti vede. Vlastně jsem tě chtěl vidět. Pracuju teď na ministerstvu financí. Víím, určitě mi vyčítáš, že jsem tenkrát odešel, ale doba byla plná změn. Plná příležitostí. Snažil jsem se pomoci i ostatním. Přátelům z útulku. Někteří teď pracují ve státní správě. Jiní jsou ředitely nemocnic. Rost'a s Tondou mi dokonce dělají osobní stráž, a teď stojí za dveřmi, protože nechtěli rušit. Taky panu Treesulkymu, tvému bratranci, jsem zařídil hladkou restituci jeho domu a podporoval ho ve snahách o rekonstrukci, aby se ti lépe bydlelo. Doktorovi jsem zařídil lékařskou praxi a místo na ředitelství nemocnice, aby se vám líp žilo. Tajně jsem doufal, že bych tě zase mohl získat. Že bych zase mohl být s tebou. Protože... protože tě pořád miluju. A proto jsem vlastně tady. Jen proto jsem dneska přišel, abych ti řekl: Henrieto, vrať se ke mě. Už nejsem sice ten bezmocný slepec z útulku, ten disident a revolucionář, ale jsem to pořád já, Robert, a miluju tě.

(Dlouhá pauza. Pak Henrieta po důkladném náprahu mocnou ranou a vahou protězy srazí Roberta k zemi.)

DOMOVNÍK: Vražda!!! Pomóc!!!

(Do místnosti vtrhnou dva bodyguardi, slepci Rost'a s Tondou, tasí pistole a začnou bezhlavě střílet. Henrieta se zasažena skácí k zemi. Hrobové ticho.)

ROŠŤA: Už je to v pořádku?

DOKTOR: Zavolejte sanitku! Rychle!

(Domovník běží k telefonu. Doktor přiskočí k Robertovi.)

TONDA: Tak je to asi v pořádku.

DOKTOR: Roberte, co je vám?

(Treesulky rovněž přiskakuje a pomáhá.)

TREESULKY: Ano, co je vám?

DOMOVNÍK: Rychle přijďte. Rychle. Jde o život. Zásah protézou do hlavy. Masarykova dvacet sedm. Vládní činitel! Tak rychle!

ROŠŤA (*k Tondovi*): Protézou? Rozumíš tomu?

(Robert se probírá.)

ROBERT: Henrieto! Nechte mě!

DOKTOR: Ležte klidně, Roberte.

- ROBERT: Mně nic není. Kde je Henrieta? Henrieto! (*Zvedá se ze země.*)
(*Doktor s Treesulkym se zarazí a pohlédnou k Henrietě, na kterou poněkud zapomněli.*)
- DOKTOR: Ach ano, Henrieta.
- HENRIETA (*v mrákotách*): Roberte...
- DOKTOR: (*vrhá se k ní*) Ležte klidně, Henrieto!
- ROBERT: Kde jsi? Kde jsi?
- TREESULKY: Tady je! Tady je! (*Vede pohotově Roberta k Henrietě.*)
- HENRIETA: Co se... co se to stalo..?
- DOKTOR: Jen tiše ležte, Henrieto. Vaše noha... Ale jen čistý průstřel. Budete zase chodit. Nohu vám osobně zachráním. Dlužím vám to.
- HENRIETA: Ano, jste hodný, doktore. Bolí to.
- ROBERT: Kdo to? Kdo jí to udělal?
- ROŠŤA: Jé, to asi my. Toto udělali.
- ROBERT: Kluci, kolikrát jsem vám říkal, ať to radši vůbec nepoužíváte.
(*Kluci po sobě v mezích možností provinile pokukují.*)
- ROBERT: To nic, Henrieto, to nic. Všechno bude zase v pořádku.
- ROŠŤA: Slečno Henrieto, opravdu nás to mrzí, mě a tady Tonda. My opravdu nevěděli, že jste to vy. My mysleli, že... no, je to holt naše práce, že jo. Ale opravdu se omlouváme.
- TONDA: No jo, promiňte, v tom hluku se nám ta situace trochu znepřehlednila. To se prostě stane, takováhle věc. Určitě se rychle uzdravte.
- TREESULKY: Ano, ano, i já vám přeju, abyste se rychle uzdravila, slečno Henrieto.
- DOMOVNÍK: I já. A mnoho štěstí, slečno Henrieto.
(*Zvuk blížící se sanitky.*)
- ROBERT: Sanitka už jede, Henrietko. Ještě chvílku vydrž.
- HENRIETA: Ano, Roberte. Miluju tě.
- ROBERT: Co jsi říkala, Henrieto?
- HENRIETA: Že tě... miluju. Miluju tě.
- ROBERT (*vztyčí se*): MILUJE MĚ!!!
- DOMOVNÍK: Tak vidíte, miluje vás.

Konec III. dějství

Epilog

(Obývací pokoj. Již nikoli stejný byt. Ačkoli to po předchozí překotné aktivitě pana Treesulkyho nemusí být zcela jisté. Nikdo zde není. Byt je mnohem prostornější, než ten předchozí. Žádná garsonka. Spíše apartmá. Značně komfortní. Uprostřed stojí křeslo zahalené bílým plátnem. Chvilí se nic neděje. Pak se kdesi otevřou dveře. Hluk. Rány. Zmatek.)

HENRIETA *(hlas)*: Opatrně, Roberte! Ať si něco neuděláš.

ROBERT: Neboj se, zvládnu to.

(Rána.)

HENRIETA: Au!

ROBERT: Promiň.

HENRIETA: Roberte, ve dveřích výtahu mi zůstala noha.

ROBERT: Pak se pro ni vrátím.

HENRIETA: Já můžu dojít sama.

ROBERT: Ne, ne. Nevěsta se musí přenést přes práh nového bytu. Tak to má být.

HENRIETA: Roberte, ale už jsme za prahem.

ROBERT: Ano? No to nevadí.

HENRIETA: Teď doprava.

(Rána.)

Doprava, doprava

ROBERT: Promiň.

HENRIETA: A teď trochu doleva. A teď rovně.

(Středními dveřmi vstoupí Robert. V náručí svírá Henrietu. Oba jsou ve svatebním. Henrieta pochopitelně v sněhobílých šatech.)

A teď trochu doleva, rovně, rovně, stop. A jsme tady.

(Stojí teď uprostřed.)

ROBERT: Tak co tomu říkáš?

HENRIETA: Roberte! To je nádhera! Taková krása. Takový krásný byt. Škoda, že to nemůžeš vidět.

ROBERT: Hlavně, že se ti líbí.

HENRIETA: Roberte! Robertku, já jsem tak šťastná.

(Upadne jí nožní protéza. Tedy druhá nožní protéza. Pauza.)

ROBERT: Co to bylo?

HENRIETA: Upadla mi noha.

ROBERT: To nic. Kterým směrem je křeslo?

HENRIETA: Doleva, ještě trochu, a teď ho máš přímo před sebou. Stůj!

(Robert s Henrietou padá přes křeslo.)

ROBERT: Promiň. Jsem dneska trochu nešikovný. To je tím štěstím.
HENRIETA: Já taky. Já taky jsem z toho celá nesvá. *(Škrábe se do křesla.)*
ROBERT: Kde jsi?
HENRIETA: Už sedím.
ROBERT: Aha. A teď, miláčku, zavři na chvílku oči.
HENRIETA: A pročpak?
ROBERT: Neptej se. Uvidíš. Je to takové malé překvapení.
HENRIETA: Dobře. *(Zavře oči.)*

(Robert šmátrá po místnosti a hledá zahalené křeslo. Má s tím trochu problém.)

HENRIETA: Už?
ROBERT: Ještě ne, ještě vydrž.
HENRIETA: Už?
ROBERT: Ještě chvíličku. Kde to jenom...
HENRIETA: Už?
ROBERT: Kruci, vůbec se tady nevyznám.
HENRIETA: A co hledáš?
ROBERT: Ale nic. Má to být překvapení.
HENRIETA: Už?
ROBERT: Ještě momentíček.

(Robert konečně najde, co hledal.)

HENRIETA: Už?
ROBERT: Už.

(Henrieta otevře oči. Robert slavnostně strhne bílé plátno s křesla. Je to elektrický invalidní vozík. Henrieta zaražena. Pak se ale opět rozzáří, jak je jejím zvykem.)

HENRIETA: Roberte, to je krása!
ROBERT: Vid'?' Věděl jsem, že se ti bude líbit. *(Jde k ní.)* Kde jsi?
HENRIETA: Tady.

ROBERT *(bere ji opět do náruče a odnáší k vozíku)*: Teď už žádné starosti s protézami. Budeš si už jen pohodlně jezdit. Elektrický vozík. Až z Ameriky. Představ si, dostal jsem ho od pana Treesulkyho. Chtěl jsem mu zaplatit, ale on že ne, že to nemůže přijmout. Za směšnou činži nám poskytne nově renovovaný byt, sežene nám takový svatební dar...

HENRIETA *(již ve vozíku)*: Máš pravdu, Roberte. Je to od něho hezké. A jak se s tím..?

ROBERT: Sám nevím. Pan Treesulky mi to vysvětloval, ale to víš, moc na to nevidím. Je tam někde nějaká páčka a tou by se to nějak mělo...

HENRIETA: Jaj! (*Vozík se dá náhle do pohybu.*) Roberte! Ono to jede!

ROBERT: No ano, samozřejmě. Je to přece elektrický vozík. Takže už jsi na to přišla.

(Vozík se nekontrolovatelně sune prostorem.)

HENRIETA (*zoufale*): Roberte!

ROBERT: Co je?! Co se děje!?

HENRIETA: Nemůžu to zastavit!

ROBERT: Jak to?! Kde jsi!?

HENRIETA: Tady, tady!

(Vozík se zastaví těsně před koncem jeviště.)

HENRIETA: Uf. Už stojí.

ROBERT: Musíš si podrobně prostudovat návod. Je tam někde dole, v nějaké přihrádce.

HENRIETA: Kde?

ROBERT: Prý někde na straně, vpravo.

HENRIETA (*najde*): Mám to. (*Studuje.*)

ROBERT: Ale to ještě není všechno. Ještě tady máš jeden dárek.

HENRIETA: A jaký?

(Robert k ní přistoupí a podá jí balíček. Henrieta zvědavě rozbaluje.)

Co je to?

ROBERT (*hrdě a důležitě*): To jsou kupónové privatizační knížky. To je ta geniální privatizace státního majetku našeho šéfa, pana premiéra. V celé východní Evropě, ale co ve východní, i v západní Evropě, ale spíš na celém světě to nemá obdoby. Všem tím nápadem úplně vyrazil dech. Takováhle myšlenka se nezrodí jenom tak v ledajakém mozku. To člověk musí v hlavě jo něco mít, aby na to přišel. A teď, když už se to naplno rozběhlo...

HENRIETA: Ale tys říkal, že každý bude mít jenom jednu tuhle knížku, ne? Proč jich mám já dvacet?

ROBERT: Každý ano. Ale proč ty? (*Smutně.*) Nelíbí se ti ten dárek?

HENRIETA: Ale to víš, že se mi líbí. A jsou už i vyplněné.

ROBERT: Vyplnil jsem to za tebe. I zaregistroval. Jsi teď velká akcionářka. Vybral jsem ty nejlepší podniky. Všechno, co půjde nahoru. Samé skvělé investice.

HENRIETA: Ach, Roberte, to je dneska tak překrásný, nádherný, úžasný den.

- ROBERT: A to ještě není všechno.
- HENRIETA: Není? A co ještě?
- ROBERT: Sám můj šéf, však víš, pan Václav, na svatbě sice nebyl, ale slíbil, že se za námi zastaví, jakmile budeme ve svém novém bytě.
- HENRIETA: No to je úžasné! A kdy přijde?
- ROBERT: Brzy. Určitě tady bude co nevidět.
- HENRIETA: Celá se nemůžu dočkat, až poznám toho skvělého člověka. V televizi vypadá tak inteligentně. *(Jede k oknu a vyhlíží.)*
- ROBERT: Je to velký muž. Určitě z něj budeš nadšená.
- HENRIETA: Určitě. Už se na něho těším.
- ROBERT: A...
- HENRIETA: Copak, Roberte? Ještě něco?
- ROBERT: Ano, ještě něco. *(Vytáhne složku a podá ji Henrietě.)*
- HENRIETA: Co je to?

(Robert mlčí.)

- HENRIETA *(složku otevře a probírá se ležstvy, ztuhne)*: Roberte, tys to věděl? Tys věděl, že jsem já... a doktor... tedy, že spíš doktor a já moc ne... vlastně ano, byla jsem to já. Tys to věděl?
- ROBERT: Ano.
- HENRIETA: A co teď?
- ROBERT: Teď? Nic.
- HENRIETA: Nic?
- ROBERT: Vzal jsem to z registru agentů Státní bezpečnosti. Musíme se s minulostí jednou provždy rázně vypořádat. A...
- HENRIETA: A?
- ROBERT: A miluju tě. Ať už se stalo cokoli, nic už nás nikdy nesmí rozdělit.
- HENRIETA: A co s tím? *(Míni spis.)*
- ROBERT: Znič to. Spal to. Udělej s tím, co chceš. Je to všechno. Víc toho na tebe není.
- HENRIETA *(trhá ležstra na kousky)*: Ach, Roberte, jak jsme bloudili, tápali. Tolik nedorozumění. Tolik nepochopení. A teď. Teď konečně klid. Konečně se nám dostalo toho, co jsme si svým utrpením vlastně zasloužili. A jsme teď šťastní ve svém novém bytě a čekáme na pana Václava, tvého šéfa, velkého muže dneška.
- ROBERT: Ano. Přesně tak to bylo. Přesně tak to je.
- HENRIETA: Aha. Už vím, jak to je.
- ROBERT: Co, Henrieto?

- HENRIETA: S tím vozíkem.
- ROBERT: Ano?
- (Vozík se dá do pohybu. Henrieta jezdí po místnosti.)*
- HENRIETA: To ti je Roberte taková krása, to všechno, co nás potkalo. Člověk by si vlastně nemohl vychutnávat ty pravé okamžiky štěstí, kdyby předtím, předtím, než se stal šťastným, aspoň trochu nestrádal, aspoň trochu netrpěl. Jak jsme se oba mylili. Jak jsme byli slepí...
- ROBERT: Ano, ještě víc než teď.
- HENRIETA: Už aby tady byl pan Václav. Už se ho nemůžu dočkat.
- (Zaklepání. Oba strnou v očekávání. Nesměle vstoupí Doktor.)*
- DOKTOR: Dobrý den? Promiňte, jestli ruším, ale bylo otevřeno, tak jsem...
- ROBERT: Doktore?
- HENRIETA: Ach, doktore! Vítejte! Jsem tak ráda, že vás vidím! Podívejte se, co mám! Jak to krásně jezdí.
- DOKTOR: Ehm... Roberte,... jak to nese?
- ROBERT: No, hodně práce, ale plat je slušný.
- DOKTOR: Promiňte, já myslel... to s tou nohou, Roberte.
- ROBERT: Je šťastná, doktore.
- DOKTOR: Šťastná? Tak to jsem rád... že. Jaksi... chápejte... nešlo to... že...
- HENRIETA: A pročpak jste nebyl na svatbě, doktore? Taková škoda. Taková krásná svatba to byla. Pozvánku jste přece dostal.
- DOKTOR: No víte, Henrieto, já myslel... že... Víte, měl jsem službu. Je tady taky moje žena.
- HENRIETA: Tak kde je? Ať jde dál!
- DOKTOR: Věro, pojď dál! Jsou tady.
- DOKTOROVÁ *(samý med)*: Drahoušku Henrieto, jak se máš? Tak dlouho jsme se neviděly. Už se mi po tobě stýskalo. To máš ale krásný vozík.
- HENRIETA: Že jo? Ten jsem dostala od Roberta. Moc krásný.
- DOKTOROVÁ: No to je úžasné, jaký máte krásný byt. Prostorný. A jak zařízený. Mnohem líp, než ten náš, že jo, Karle?
- DOKTOR: No, jistě. Ale taky už se chystám něco v té naší barabizně přestavět, trochu to upravit, že jo. Jenom si na to najít čas.
- DOKTOROVÁ *(jízlivě)*: No jo, čas to on Karel nemá. Je tak pracovitý, že si ani neudělá čas na rodinu.
- ROBERT: Ale třeba to nebude dlouho trvat a panu doktorovi se pracovitost vyplatí. Myslím, že vám něco dlužím, doktore. *(Podává mu další složku.)* To je pro vás. Je to všechno.

DOKTOR (*nechápnavě převezme, otevře, zavravorá*): Vy jste to... To je...

ROBERT: To je všechno, doktore. Víc toho na vás není.

DOKTOR (*se vrhá na kolena k Robertově ruce, líbá ji*): Dobrodinče! Hrdino! Příteli!

ROBERT: A pokud vím, nynější ředitel nemocnice má nějaký škraloup z minula. Prostě spolupracoval. Takoví lidi můžou dneska těžko sedět na vyšších místech.

DOKTOR (*vstane, sebevědomě a rozhodně*): Ano, to je velmi správné. Musíme prostě s minulostí rázně skoncovat. Abychom ji za sebou nevěkli jako balvan.

ROBERT: Správně.

DOKTOR (*přitočí se k Robertovi*): A myslíte, že by byla nějaká šance... že bych já..?

ROBERT: Víte, doktore, řeknu vám to upřímně. Zprvu jsem měl o vás určité pochybnosti, ale Henrieta mě přesvědčila. Myslím, že byste se měl konkursu na ředitele nemocnice rozhodně zúčastnit.

DOKTOR: Ano, ano, to bych rozhodně měl.

DOKTOROVÁ: No, to je fantastické! Opravdu by měl, pane Roberte?

ROBERT: Opravdu.

DOKTOROVÁ: Karle, já tě miluju!

HENRIETA: Vidíš, Roberte, jak je to štěstí nakažlivé.

ROBERT: A je to tak dobře, Henrieto.

HENRIETA: Už aby tady byl pan Václav.

(Opět zaklepání. Všichni strnou v očekávání. Vstoupí pan Treesulky.)

TREESULKY: Mohu dál?

HENRIETA: Pane Treesulky, vítejte! Ano, jistě, jistě, pojd'te dál.

TREESULKY: Krásná svatba! Nádherná svatba, pane Roberte. A nevěsta jako poupátko!

HENRIETA: Ale jděte, pane Treesulky.

TREESULKY: Opravdu.

HENRIETA: Jste milý. A představte si, my si mysleli, že jste pan Václav, pan premiér.

TREESULKY: Čekáte na něho? To je úžasné! Je to velký muž. Bude to jistě pro vás velká čest.

DOKTOROVÁ: Opravdu sem přijde pan premiér? Ten velký muž?

HENRIETA: Ó, ano. Určitě. Za chvíli. Už se moc těším.

DOKTOR: Vidíš, Henrieto, vždycky jsem ti říkal, že se ti jednou všechna tvá přání splní.

HENRIETA: Nikdy jsem o tom ani na okamžik nepochybovala, doktore. (*Vyčítavě a poněkud zlostně.*) I přesto, že vy...

- DOKTOR (*zmateně a rychle zakecává*): Ano, ano... jistěže... já...
- DOKTOROVÁ (*se uchechtne*): Promiňte.
- TREESULKY: A jak se vám líbí ve vašem novém domově?
- ROBERT: Henrieta říká, že je překrásný. A já nemůžu nic jiného, než vám z celého srdce poděkovat, teď, když je Henrieta i díky vám konečně šťastná. (*Vytahuje další složku a podá ji panu Treesulkymu.*)
- TREESULKY (*rychle složku uchopí a zastrčí do aktovky*): Děkuju. Jste velice laskav. A mohu si dovolit ještě malou otázku?
- ROBERT: Jistě, pane Treesulky.
- TREESULKY: Jak to bude teď po volbách se Slováky?
- ROBERT: Pochopitelně půjdou od nás.
- TREESULKY: Děkuju. Zařídím se podle toho. Když chtějí, ať si jdou. Slováci.
- HENRIETA: To máte pravdu, pane Treesulky.
- ROBERT: Naprostou pravdu.
- HENRIETA: Živili jsme je už tak dost dlouho. A abychom za to sklízeli takovýhle nevděk... Aby nám vajíčky házeli po politicích, po prezidentovi, aby nám nadávali, to si přece nenecháme líbit!
- TREESULKY: Máte naprostou pravdu, paní Henrieto.
- DOKTOR: Ano, máš pravdu, Henrieto.
- DOKTOROVÁ: Naprostou pravdu.
- ROBERT: Opravdu.
- HENRIETA: Děkuju. Proboha! On nám přijde pan premiér a my ho ani nemáme čím pohostit. Vždyť tady vlastně nic nemáme! Musíme přece něco nakoupit, nějaké pití, jídlo.
- TREESULKY: Tím si nemusíte lámat hlavu, paní Henrieto. Na to jsem pomyslel a máte ledničku plnou chlebíčků, kaviáru, šampaňského a tak. Všechno je zařízeno.
- HENRIETA: No to je skvělé! Děkuju, pane Treesulky. (*U otevřené lednice. Chvilí odolává. Pak vytáhne láhev a rychle se napije. Přistižena.*) Mohu Vám pánové nabídnout něco k pití?
- TREESULKY: Ale jistě, paní Henrieto. Dám si koňak. Děkuju.
- DOKTOR: Já taky. (*Manželce.*) A ty taky, ne?
- DOKTOROVÁ: Jistěže.
- ROBERT: Já si dám taky koňak.
- TREESULKY: Tak tedy na novomanžele a nový lepší život.
- DOKTOR: Ano, na lepší život!

(*Připíjejí si.*)

- HENRIETA: Tak teď už může pan Václav klidně přijít.
(Opět zaklepání. Všichni strnou v očekávání. Vstoupí Přízrak. Vlastně mrtvola. Kdysi bývala ing. Mladým. Některým z hostů vychrstne pití z úst. Pauza.)
- ROBERT: Kdo je to?
- HENRIETA: Kdo proboha jste?!
- PŘÍZRAK: Jsem inženýr Mladý.
- HENRIETA: Vy!?
- PŘÍZRAK: Ano já. Ale nebojte se mě. Jsem mrtvý.
- HENRIETA: Ano, ano, to je v pořádku. A jak se vám to..?
- PŘÍZRAK: No, spadl jsem z vašeho okna. Z hromosvodu. Kdysi.
- ROBERT: Co to povídá, Henrieto?
- HENRIETA: Tak... tak... tak se u nás posaďte, pane inženýre. Něco k pití?
- PŘÍZRAK *(posadí se)*: Děkuju, ale pití ne. To je zbytečné. Novomanželům přeju samozřejmě hodně štěstí a dlouhá léta.
- HENRIETA: Děkujeme. Je to od vás milé.
- PŘÍZRAK: Děkuju, jste hodná.
- HENRIETA *(jezdí po místnosti)*: Vlastně je to zvláštní, Roberte. Všichni jsme se tady takhle sešli, všichni živí i mrtví, všichni, kteří se ve svém životě snažili něco dokázat. A teď se nám to všem vlastně podařilo. Jsme konečně vlastně spokojení. Konečně šťastní. A svým štěstím, svou spokojeností se účastníme budování spravedlivého světa. Nového a lepšího světa, než byl ten starý.
(Vozík se zastaví. Respektive zasekne a na další povely nereaguje. Zdáčky je slyšet blížící se sirény, které postupně zesilují.)
- ROBERT: Tos řekla moc hezky, Henrieto.
- TREESULKY: Opravdu.
- HENRIETA *(zoufale)*: Roberte!
- ROBERT: Copak je, Henrietko?
- HENRIETA: Nejede to. Ten vozík nejede!
- TREESULKY: To není možné, paní Henrieto. Jak je to možné?!
- HENRIETA: No prostě nejede, nejede. Už to zase nejede! *(Pláče.)*
- ROBERT: Neplač, Henrietko, prosím tě neplač. To se určitě nějak spraví. Vidíte, pane Treesulky.
- TREESULKY: Určitě. Nedělejte si žádné starosti. Osobně to zařídím. Je to ještě v záruce. Do týdne to máte v pořádku a zase se budete prohánět bytem. Tu chvíli vás budu já osobně tlačit. *(Postaví se za vozík.)*
- HENRIETA: Děkuju, pane Treesulky. Ale je to taková škoda. A právě dneska.

- ROBERT: To přece nevadí, Henrietko. Hlavně, že se máme rádi.
- DOKTOR: Ano, hlavně, že se máme rádi.
- HENRIETA: Ano. To je důležité. *(Zaposlouchá se.)* Co je to, Roberte? Zase se někde něco stalo?
- ROBERT: Moment! To jsou sirény vládních vozidel.
- HENRIETA: Ano? Takže...
- ROBERT: Už je to tak. Jede sem pan premiér!
(Sirény se blíží.)
- HENRIETA: Tak přece! Tak přece! To je úžasné. Konečně osobně uvidím toho velkého muže. Rychle, přichystejte připitek. Tohle uklid'te. Pane Mladý, nepřekázejte tady. Jděte si sednout do kouta.
- DOKTOROVÁ *(doktorovi)*: Jak vypadám?
- DOKTOR: Krásná! Krásná jako vždycky.
- DOKTOROVÁ: Opravdu?
- HENRIETA: Roberte, nejsem rozcuchaná? Pane Treesulky nejsem rozcuchaná?
- TREESULKY: Ani v nejmenším, paní Henrieto. Jste ta nejkrásnější novomanželka na světě.
- HENRIETA: I vy lichotníku.
(Auta brzdí před domem. Otevírání dveří.)
- TREESULKY *(u okna)*: Je to on! Opravdu je to on. Už jde nahoru.
(Zvuk výtahu.)
Teď jede výtahem.
- HENRIETA: Ano. Všichni to slyšíme. I ten výtah jako by měl najednou úplně jiný zvuk. Takový radostný. Pane Treesulky, rychle doprostřed. Naproti dveřím.
(Je převezena. Výtah se zastaví. Někdo vystupuje. Z prostředních dveří začíná pozvolna zářit zesilující světlo.)
(Užasle vydechne.) Panebože. Je to on.
(Světlo je stále silnější a silnější. Zaklepání.)
- HENRIETA: Dále!
- (Světlo stále zesiluje. Zalévá celý prostor. Téměř oslepuje. Snad může zesilovat i jakýsi patetický symfonický hudební tok. Ve dveřích se objeví silueta. Zastaví se a stojí.)*
- HENRIETA: Roberte! To je on?
- ROBERT: Snad ano.

HENRIETA: Ale vždyť je maličký!

ROBERT: Ano, je maličký. Ale to přece, Henrieto, to přece nevadí.

Konec epilogu a rovněž definitivní

KONEC